

HÍRADÓ

MÁJUS ELSEJÉN

XV. ÉVFOLYAM, 18. SZÁM

ÁRA: 1,50 FORINT

1971. MÁJUS 1.

D Thant:

Három utasával a fedélzetén

Izraelnek tudomásul kell vennie a Közel-Keleten létrejött helyzetet

Az arab föderáció arab és nemzetközi visszhangja — amelyet egyébként bő terjedelemben ismertettett a kairói sajtó — arról tanúskodik, hogy a három ország politikai, katonai és gazdasági erőforrásainak egyesítése félreérthetetlen figyelemztetés Izrael számára. Ez a történelmi jelentőségű lépés arra inti az izraeli vezető köröket, hogy az agresszió folytatásával, az expanziós tervek fenntartásával beláthatatlanul veszélyeztetik mind Izraelt, mind pedig a térség és a világ békéjét. A Tel Aviv-i nyilatkozatokból szintén kitűnik, hogy az izraeli vezető politikusok felismerték az arab föderáció erőegyesítő szerepét, stratégiai jelentőségét, bár nem jutottak el odáig, hogy ezzel egyidejűleg reálisnak értékeljék Izrael tényleges érdekeit, a közel-keleti kibontakozás esélyeit, s levonják a szükséges következtetéseket. U Thant ENSZ-főtitkár indokoltan hívta fel Izraelt figyelmét arra, hogy az arab föderáció létrejötte új helyzetet teremtett a Közel-Keleten, és ha Izrael ezt nem hajlandó tudomásul venni, akkor talán a béke utolsó esélyeit szalasztja el.

A Szojuz-10 űrhajósai. Az űrhajó parancsnoka Vlagyimir Satalov ezredes (középen), fedélzeti mérnöke Alekszej Jeliszejev (baloldalt), kutatómérnöke Nyikolaj Rukavisnyikov (jobbról). A felvétel az űrhajó kabinjában készült.

A TASZSZ hírügynökség jelentette, hogy a Szovjetunióban három űrhajóssal a fedélzetén felöltötték a Szojuz-10 űrhajót. Az űrhajó parancsnoka Vlagyimir Satalov ezredes, fedélzeti mérnöke Alekszej Jeliszejev, kutatómérnöke Nyikolaj Rukavisnyikov. Az első jelentés szerint az űrhajósok jól érzik magukat, és megkezdtek a repülési program végrehajtását. A Szojuz-10 űrhajó fedélzeti berendezései normálisan működnek.

A három űrhajós

A Szojuz-10 fellövésének feladata, hogy a már a Föld körül keringő Szaljut űrállomással tudományos kísérleteket hajtson végre, továbbá az, hogy ellenőrizze az űrhajó korszerűsített fedélzeti berendezéseit, az űrhajó kézi és automatikus irányításának, orientációjának és stabilizálásának rendszereit különböző feltételek között, és orvosi-biológiai kísérleteket végezzen. A Szaljut űrállomást április 19-én lőtték fel Föld körüli pályára. A Szojuz-10 most a TASZSZ közleménye szerint együttes kísérleteket hajt végre az űrállomással. Az orvosi-biológiai kísérletek célja, hogy tanulmányozzák az űrutazás különböző tényezőinek hatását az emberi szervezetre.

Mint a TASZSZ közleménye megállapítja, az űrhajó személyzetévé tartós rádió- és televíziós kapcsolatot tartanak fenn. Vlagyimir Satalov jelen-

tése szerint az űrhajó normálisan tért rá Föld körüli pályájára, az űrhajósok jól érzik magukat, s a moszkvai fedélzeti berendezései normálisan működnek, és az űrkabinban a földihez hasonlóak a létfeltételek.

Vlagyimir Satalov ezredes, a Szovjetunió kétszeres hőse, első Föld körüli űrutazását 1969 januárjában tette meg a Szojuz-4 űrhajó fedélzetén. Ez az űrhajó a Szojuz-5 űrhajóval együtt megközelítési manővert hajtott végre, majd összekapcsolódott, s így létrehozták a világ első kísérleti űrállomását. Satalov 1969 októberében indult második űrutazására. Ekkor ő volt a parancsnoka a Szojuz-6, Szojuz-7 és Szojuz-8 űrhajókból létrehozott csoportnak.

Vlagyimir Satalov 43 éves, 1945 óta szolgál a légierőben, elvégezte a Gagarinról elnevezett hadirepülő akadémiát, 1963 óta tagja a szovjet űrhajósok egységének.

Alekszej Jeliszejev, az űrhajó fedélzeti mérnöke ugyancsak a Szovjetunió kétszeres hőse. Ő a Szojuz-5 űrhajón indult első űrutazására 1969

januárjában, és a világűrben átszállt a Szojuz-4 űrhajó kabinjába.

Második útját még ugyanabban az évben tette meg: októberben ő volt a Szojuz-8 űrhajó fedélzeti mérnöke. Ez az űrhajó két másik társával, a Szojuz-6-tal és a Szojuz-7-tel hajtotta végre a csoportos űrrepülést, amelyben Satalov is részt vett.

Jeliszejev a moszkvai Bauman Technikai Főiskola végzett növendéke, 36 éves. A technikai tudományok kandidátusa, tervezőintézetben dolgozik.

Az űrhajó harmadik utasa Nyikolaj Rukavisnyikov kutatómérnök. Ő a személyzet újonca. 1932-ben született Tomszk szibériai városban. Szülei vasutasok voltak. Anyja és apja olyan expedícióban vett részt, amely a Szovjetunió különböző területein új vasútvonalak építésének helyét jelölte ki.

Rukavisnyikov 1951-ben fejezte be középiskolai tanulmányait, s a moszkvai mérnöki-fizikai intézet hallgatója lett. Egyetemi tanulmányait 1957-ben fejezte be, s tervezőintézetben kezdett dolgozni. Kiváló szakembernek bizonyult, aki bonyolult mérnöki feladatokat szervezett meg. 1967-ben került a szovjet űrhajós egységbe.

Jelentés a Szaljutról

A földi irányító központból jelenti a TASZSZ, hogy az április 19-én űrtak indított Szaljut tudományos űrállomás folytatja útját.

Az űrhajó fedélzetéről érkező telemetrikus és tudományos adatokat a koordinációs számítóközpontban dolgozzák fel. A telemetrikus adatok szerint a Szaljut fedélzeti rendszerei és tudományos berendezései normálisan működnek.

A Szovjetunió területén, illetve a Szovjetunió Tudományos Akadémiájának hajóin elhelyezett megfigyelő állomások folytatják az űrállomás megfigyelését és irányítását.

Cserélhető személyzetű űrállomás prototípusa

Sinka József fizikus nyilatkozata

A szovjet űrállomás-program, amelynek megvalósítását 1963-ban határozták el, jelentős szakaszához érkezett.

A szovjet űrkutatás egyik legfontosabb feladata az űrállomás-rendszerek megalkotása (Folytatás a 8. oldalon.)

Megkezdte munkáját a BKP X. kongresszusa

Todor Zsivkov előterjesztette a központi bizottság beszámolóját

A szófia-i Universiade-csarnokban megkezdte munkáját a Bolgár Kommunista Párt X. kongresszusa, amelyen a csaknem 700 ezer párttag 1558 küldötte vesz részt.

A kongresszusi küldöttek nagy tapsától kísérve jelent meg az emelvényen a bolgár párt vezetői, élükön Todor Zsivkov-val, a központi bizottság első titkárával. Meleg fogadtatásban részesítette a terem Leonida Brezsnyevet, az SZKP KB főtitkárát, aki a kongresszuson résztvevő szovjet pártküldöttséget vezeti. Részt vesz a kongresszuson, a

mongol testvérpárt titkára, Jumzsaigijn Cedenbal, Kádár János, az MSZMP KB első titkára és Edward Gierek, a LEMP KB első titkára.

Todor Pavlov akadémikusnak, a BKP Politikai Bizottsága tagjának, a bolgár politikai és tudományos élet „nagy öregének” ünnepélyes megnyitó szavai után egyperces néma felállással emlékezett meg a kongresszus a bolgár és a nemzetközi munkásmozgalmak az utóbbi években elhunyt kimagasló személyiségeiről, köztük Münnich Ferencről és Dobi Istvánról. Ezt

követően a küldöttek egyhangúlag elfogadták a napirendet, amelynek pontjai a következők:

1. a Bolgár Kommunista Párt Központi Bizottságának beszámolója — előterjeszti Todor Zsivkov, a Központi Bizottság első titkára;
2. a BKP Központi ellenőrző és revíziós bizottságának beszámolója — előterjeszti Sztoljan Karadzov, a bizottság elnöke;
3. a párt új programja;
4. a Bolgár Népköztársaság (Folytatás a 2. oldalon.)

Hagyományossá vált már népünk életében, hogy szerente az országban felvonulással, vidám szórakozással ünnepli meg ezt a ragyogó tavaszi napot. Ünnepnep, munkaszüneti nap május 1-e a szocialista országokban. A vörös zászlók lobogása, a transzparensok feliratai, a világ munkásosztályával való szolidaritásunkat, a tőkés országok munkásosztályainak osztályharcával való együttérzésünket, harcuk támogatását, az imperializmus elleni küzdelmünket jelképezik.

Nemsokára száz éve lesz annak, hogy az öntudatra ébredt munkásosztály első ízben bontotta ki e napon a vörös zászlót. Azok emelték magasra, akik hittek a munkásosztály történelmi hivatásában, és vállalták a harcot, egy boldogabb, igazságosabb, emberibb társadalomért.

A II. Internacionálé 1889-i kongresszusának határozata alapján lett május 1-e a munkásosztály nemzetközi összefogásának ünnepe. Ezzel állítottak örök időkre emléket az 1886-i haymarketi (USA) vérengzés munkásáldozatainak.

Hazánkban az első májusi ünnepet 1890-ben szervezték meg a munkások a Városligetben, ahol a hatóságok megdöbbenésére, több, mint hatvanezer munkás gyűlt össze és követelt jogokat, emberibb életet. Ezután is a proletárok — a tökések, az államhatalom minden tilalma, erőszakoskodása, félrevezető mesterkedése ellenére — munkabeszüntetéssel, felvonulással ünnepeltek meg minden május 1-ét.

A huszadik század elején, a tízeves években fellendült, megerősödött a magyar munkásmozgalom. A munkásosztály harcát saját helyzetének kemény megpróbáltatásai mellett a nemzetközi osztályharc egyre izzóbb légköre és különösen az 1905-ös orosz demokratikus forradalom példája élesztette. Megmozdulásaik megtorlására Tisza István gróf, mi-

nisterelnök a legkeményebb terrort alkalmazta. 1912. május 1-re a munkásosztály a szokottnál is lázasabban készülődött. Felvonulásuk kifejezően demonstrálta erejüket, forradalmi lendületüket, amely május 23-án újabb tömegtüntetésben nyilvánult meg. Tömegük, elszántságuk megfélemlítette az uralkodó osztályt, a kormányt, és az ellenük kivézenyelt rendőrség vérbe fojtotta a tüntetést. Ez a nap „vérvörös csütörtök” néven került be a történelembe. Munkások vére festette vörösre a pesti utcát, de ez a kiömlött vér még keményebb harcra ösztönözte őket az elnyomás, a kizsákmányolás ellen, gazdasági és politikai jogaik kivívásáért.

Hálával és tisztelettel gondolunk ezen a napon azokra is, akik több, mint 50 évvel ezelőtt szabadabb tették a májust, akik megteremtették — hazánk történetében először — a munkásosztály hatalmát, a Tanácsköztársaságot, és először ünnepelték szabadon és örömetlen május 1-ét, és a győztes proletárdiktatúrát.

A Horthy-korszak terroristikus légkörében csak titokban, burkoltnak, de elszánt bizakodással ünnepelték a munkások. Felelevenítették az elmúlt évtizedek önfeláldozó harcait, és megemlékeztek azokról, akik életüket adták a nagy ügyért, a munkásosztály eszméinek terjesztéséért. Beszéltek a jobb jövőről, amikor megvalósul majd az egyenlőség, amikor megszűnik a kizsákmányolás.

A magyar munkásosztály számára az áhított, szebb jövő 1945-ben valósággá vált. Felszabadult az ország, felszabadult a nép, szabad lett a május is. Minden évben a dolgozók sok ezres tömege vonul az utcán ünneplő ruhában, ünneplő szívekkel, forradalmi dalokat énekel, virágok vísz, vörös zászlókat lengget, hogy ezzel is kifejezze szolidaritását a világ munkásosztályának nagy ügye iránt.

SZAVAZOTT AZ ORSZÁG

Jelenünkre, jövőnkre: igen!

Jó politikai légkörben, közéleti felelősséggel, ünnepélyes hangulatban választott az ország. Mint dr. Papp Lajos, az Országos Választási Elnökség elnöke, az MTI-nek adott nyilatkozatában elmondta, az előzetes adatok szerint a lakosság több mint 98 százaléka szavazott.

Lapzártakor a szavazatok összeszámlálása még tart.

(Folytatás az 1. oldalról.)

1971-75. évi társadalom- és gazdaságfejlesztési irányelvei;

5. a párt központi szerveinek megváltása.

A napirend megszavazását követően Todor Zsivkov megkezdte beszámolóját.

A párt IX. kongresszusa óta eltelt évek meglegezően nagy sikereket hoztak el szíveket. Ezek a sikerek — amelyek népünk a Bolgár Kommunista Párt vezetésével elérni — lehetővé teszik számunkra, hogy új, bátor és teljesen reális tervek készítsünk a jövőre — mondta Todor Zsivkov.

Bulgária a szocialista internacionalizmus megingathatatlan alapjára építi a testvéri szocialista országokhoz fűződő kapcsolatát. Az elmúlt időszakban felújítottuk a barátsági, együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási szerződést a Szovjetunióval, Lengyelországgal, Magyarországgal, Csehszlovákiával és Romániával. Először írtunk alá ilyen szerződést a Német Demokratikus Köztársasággal. Barátsági és együttműködési szerződést kötöttünk Mongóliával. Tovább fejlesztettük kapcsolatunkat Kubával és a Vietnami Demokratikus Köztársasággal, kiszélesítettük a kétoldalú kapcsolatokat a Koreai Népi Demokratikus Köztársasággal. A párt és a kormány erőfeszítéseket tesz, hogy a fennálló komoly ideológiai és politikai nézeteltérések ellenére normalizálja az államközi viszonyt a Kínai Népköztársasággal.

Todor Zsivkov, a Bolgár Kommunista Párt és a bolgár nép nevében testvéri szolidaritását fejezte ki a Vietnami Demokratikus Köztársaság, a Kubai Köztársaság és a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság hős népével, amelyek a provokációk és az imperialista erők nyílt agresszív cselekményei ellenére, dicső pártjaik vezetésével sikeresen építik a szocializmust.

Az új kapcsolatban, hogy a kínai vezetők a párizsi kommun évfordulóját felhasználva a nemzetközi kommunista mozgalom, a Szovjetunió Kommunista Pártjának rágalmasására, Zsivkov kijelentette: a Bolgár Kommunista Párt erősen elítéli a kínai vezetők kirohánásait és rágalmaszó kórhalmait, azt a törekvésüket, hogy szakadást vigyenek mozgalmunkba, a szocialista országok sorába, gyengítsék az imperialistaellenes frontot. Pártunk a jövőben is energikusan harcolni fog a jobboldali és a „baloldali” revisionizmus ellen, a nacionalizmus és a szovjetellenesség ellen hozzájárul a szocialista világmindenség, a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom egységének és összefogásának további erősítéséhez, az egész világban minden antiimperialista erő szolidaritásának az összefogásának fokozásához.

Zsivkov élesen elítélte az indokínai amerikai agressziót és azt a kísérletet, hogy ázsiaiakat használjanak fel az ázsiaiak ellen. Hangsúlyozta, hogy az aggasztó közel-keleti helyzetet az Egyesült Államokot terheli a felelősség, amely támogatja, felfegyverzi Izraelt, ösztönzi annak agresszív politikáját és hódító étvágát.

A szónok ezután hangsúlyozta, hogy Bulgária nagy erőfeszítéseket tesz a Balkán politikai légkörének megjavítására, a balkáni államok jó szomszédi viszonyának, együttműködésének fejlesztésére.

A BKP Központi Bizottságának első titkára hangsúlyozta: a Szovjetunióhoz fűződő barátság és a Szovjetunióval való együttműködés az a megingathatatlan gránítalap, amelyre a Bolgár Népköztársaság egész külpolitikája épül.

A beszámoló külön fejezetet szentelt a szocializmus anyagi és műszaki bázisa megteremtésének, gazdasági intenzitása fokozásának. Az új öt éves terv irányelveinek megfelelően az ország fő termelési alapjai ebben az időszakban 50 százalékkal növekednek, a nemzeti jövedelem 47-50 százalékkal lesz magasabb. Az ipar részaránya a nemzeti jövedelem előállításában 1970-ben 48,8 százalék volt. 1975-ben viszont eléri az 54,6 százalékot.

Az előadó nagy figyelmet szentelt a nemzetközi szocialista integrációban való részvétel kérdésének.

Todor Zsivkov ezután foglalkozott a társadalomirányítás további tökéletesítésével és a szocialista demokrácia kibontakoztatásával. Bulgária új alkotmányáról szólva kijelentette, hogy ez az alkotmány megtestesíti és kifejezi a szocialista társadalom reális humanizmusát és demokratizmusát, egy olyan társadalomét, amelyben a legfőbb cél és érték az ember.

Vázolta a kongresszuson elfogadásra kerülő új pártprogramot, és ezzel kapcsolatban leszögezte: az új programban igyekeztek szervesen összekapcsolni a párt internacionalista és nemzeti feladatait az általánost és az egyéni. Arra törekedtek, hogy a programnak mind formáját, mind tartalmát tekintve bolgár jellege legyen és ne csak azt tükrözze, ami minden ország és nép számára érvényes, hanem megfeleljen a specifikus konkrét feltételeknek, a BKP és a bolgár nép feladatainak is.

A kommunista párt az érett szocialista társadalom felépítése folyamán a munkásosztály pártja marad, és vele együtt fokozatosan az egész nép pártjává válik — hangsúlyozta befejezésül a Bolgár Kommunista Párt Központi Bizottságának első titkára.

Koszigin és Karjalainen a szovjet- finn gazdasági együttműködés jelentőségéről

Alekszej Koszigin szovjet és Ahti Karjalainen finn miniszterelnök Moszkvában szovjet- finn szerződést írt alá a két ország gazdasági, műszaki és ipari együttműködésének fejlesztéséről. Az aláírás alkalománál Koszigin szovjet és Karjalainen finn miniszterelnök beszédet mondott.

Koszigin kijelentette: „Az új megállapodás tükrözi az országaink közötti gazdasági együttműködés magas szintjét. Ez közvetlenül összefügg népeink jólétével.”

A szerződés megkötése azért vált lehetségessé — hangsúlyozta a szovjet kormányfő — „mert országaink között a kölcsönös megértést és bizalmat az élet és az idő is igazolta”. Az 1948-as barátsági szerződésben lefektetett elvek, valamint a Szovjetunió és Finnország békeszerető politikája kedvező feltételeket teremti az országaink közötti

gazdasági együttműködés további fejlesztéséhez.

Karjalainen beszédében hangsúlyozta, hogy a jelen időszakban aktívan fejlődnek a finn-szovjet kapcsolatok. A finn miniszterelnök kijelentette: „Az aláírt megállapodások, valamint a meg tárgyalások stádiumában levő más közös tervek megvalósítása biztosítja a mindkét fél számára előnyös kölcsönös megismerkedés jelentős növekedését. A finn dolgozók ezrei számára pedig hosszú időre olyan kereseti lehetőséget biztosít, amelyet nem befolyásolnak konjunktúrális változások. Ez a megállapodás is tanúsítja, hogy a különböző társadalmi-politikai rendszerű államok békés egymás mellett élése kedvező talajt teremti a kapcsolatok további fejlesztéséhez” — mondta végzetül a finn miniszterelnök.

Hosszútávú gazdaságpolitika

Jaroszewicz beszámolója a LEMP KB plénümán

Közvetítették Pjotr Jaroszewicz miniszterelnöknek a LEMP KB IX. plénümán tartott beszámolóját. A kormány tevékenységéről szóló több mint 10 ezer szavas tájékoztató részletesen ismertette a lengyel kormány tavaly decem 20- a óta foganatosított intézkedéseit és távlati célkitűzéseit. A miniszterelnök a többi között emlékeztetett arra, hogy az ország ideiglenes gazdasági tervében jelentős változásokat hajtottak végre, és megállapította: „A gazdaságpolitikánk eddig végrehajtott változás nem pillanatnyi rögtönzés, hanem szervesen hozzatartozik a párt hosszútávú politikájához. E politika fő törekvése a lakosság, realjóvedelme növekedésének meggyorsítása és a felgyülemlett szociális problémák fokozatos megoldása.”

— Ez év első negyedében a lakosság pénzbevétele a múlt év azonos időszakához képest 8,2 százalékkal nőtt — folytatta Jaroszewicz. A tömeg vásárlóereje még egyetlen esztendőben sem növekedett ilyen mértékben. A piaci ellátás biztosítása ilyen körülmények között rendkívül nehéz és bonyolult feladat. Ma már elmondható, hogy a legnehezebb időszakban sikerült fenntartani a belső piac egyensúlyát, bár az első évnevegyben a lakosság 8,6 százalékkal több árut vásárolt, mint a múlt év azonos időszakában.

— A gazdasági élet alakulása szempontjából igen fontos a külkereskedlem további aktivizálása — folytatta. —

Külkereskedelmi forgalmunk az elmúlt három hónapban 6,6 százalékkal növekedett, de tisztában vagyunk azzal, hogy a fejlődés üteme nem kielégítő, és az export struktúrája nem a legkedvezőbb.

Nagy figyelmet fordítottunk a lengyel és a külföldi iparvállalatok tartós kooperációjának fejlesztésére. A Szovjetunióval, az NDK-val, Csehszlovákiával, Romániával, Magyarországgal és a kormány szintű tárgyalásokat folytatunk ipari kooperációs kapcsolataink bővítéséről.

Pjotr Jaroszewicz végül hangsúlyozta, hogy az idei év legfontosabb feladata a lengyel belső piac egyensúlyának fenntartása és megszilárdítása lesz.

A VDK nem tárgyal külön az amerikai foglyok szabadon bocsátásáról

Nguyen Thanh Le, a VDK Párizsban tárgyaló küldöttségének szóvivője sajtóértekezletet tartott a francia fővárosban.

Kijelentette, hogy a VDK nem fog külön tárgyalásokat folytatni az amerikai foglyok szabadon engedéséről, viszont mielőtt az Egyesült Államok meghatározta teljes és végleges kivonulásának időpontját, tárgyalászatlanul ülhetnek az amerikai és az észak-vietnami hivatalos megbízottak, hogy megkezdjék a tűzszünet részleteinek és a foglyok hazatelepítésének megvitatását.

Még egy ilyen győzelem...

Gyorsan változik az idén tavasszal az indokínai háború egy-egy fontos helyszíne: alig néhány héttel ezelőtt még a Dél-Laosz ellen indított frontális támadásról olvashattunk, újabban pedig a stratégiai fontosságú 6. támaszpont körül tombol a harc.

Egyesek — köztük Nixon elnök és Laird amerikai hadügyminiszter is — hajlamosnak mutatkoztak nyilatkozataikban annak a meggyőződésüknek kifejezését adni, hogy a népi erők kezdeményezőkézsége fogytán van, s a frontokon mindenütt a saigoni, illetve az amerikai csapatok lendültek támadásba. Nos, a VNA, a Vietnami Demokratikus Köztársaság hírügynöksége egyik legfrissebb helyzetjelentésében az ellenkezőjéről tudósít.

Nevezetesen arról, hogy a főleg Khe Sanhból indult és csupa elit alakulat be-

tésével végrehajtott laoszi invázió rendkívül érzékeny veszteséget okozott a saigoni bábkormánynak és az amerikaiaknak. Hatvan napon át tartott az ádáz küzdelem a 9. útvonal mentén. Ennek során a laoszi népi erők megsemmisítettek 863 katonai járművet, köztük 236 harckocsit. A légharítás 234 repülőgépet, illetve helikoptert tett ártalmatlanná. Hetvenkét nagy kaliberű ágyút vesztek a saigoni egységek Dél-Laoszban. A Khe Sanh támaszpont körüli harcokban és a laoszi hadműveletekben részt vevő 45 ezer főnyi amerikai és saigoni katonák közül a népi erők hétezeret harcképtelenné tettek.

Az adatok láttán önkéntelenül is a híres mondat jut eszünkbe az agresszorokról: „még egy ilyen győzelem, s elvesztettük a háborút...”

Folytatta munkáját a hármás csúcsértekezlet

Kilenc arab ország felhívása Jordániához Nimeri befejezte moszkvai látogatását

Kilenc arab ország — Egyiptom, Líbia, Szudán, Szíria, Líbanon, Kuwait, Jemen, Dél-Jemen és Algéria — felhívást intézett Jordániához, követelte a palesztin gerillák elleni hadműveletek beszüntetését. Létezik egy terv a palesztinai ellenállás felszámolására — mondja a nyilatkozat és a kilenc állam e tervet elítéli. Arafat, a palesztinai gerillamozgalom vezetője az Al Ahrám hasábjain annak a nézetének adott hangot, hogy Huszejn megállapodott Izraellel és az Egyesült Államokkal, hogy a palesztinai mozgalom likvidálása fejében a megszállók kiűrik a Jordán folyó nyugati partvidékének egy részét.

A líbiai Benghaziban folytatta munkáját a három szövetséges ország — Egyiptom, Líbia és Szíria — vezetőinek csúcsértekezlete. A Kairóban megkezdett tanácskozásnak ezt a második fordulóját eredetileg egy naposra tervezték, de a líbiai rádió jelentése szerint a találkót meghosszabbították.

Nimeri vezérőrnagy, szudáni állam- és kormányfő, aki a kairói tanácskozást követően a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa Elnöksége és a szovjet kormány meghívására Moszkvába utazott, befejezte szovjetunióbeli látogatását, és hazautazott Moszkvából. Nimeri kíséretében volt a szudáni kormány több tagja is. A Moszkvában kiadott közlemény szerint az őszinte, baráti légkörben lefolyt megbeszéléseken a Szovjetunió és Szudán ismét megerősítette, hogy az időszerű nemzetközi kérdésekben elfoglalt álláspontjuk megegyezik vagy közel áll egymáshoz, ami lehetővé teszi a további aktív együttműködést az imperializmus ellen, a világbékéért vívott közös harcban.

Mint Kairó jelenti, Izrael új fegyverszállítási igényeket terjesztett az amerikai kormány elé. Az Al Ahrám ezzel kapcsolatos közleménye megállapítja: az izraeli megrendelés mindenekelőtt Phantom típusú vadászbombázókra vonatkozik.

Husák beszéde a prágai aktivgyűlésen

A CSKP prágai és közép-csehországi bizottságának rendezésében a csehszlovák főváros kongresszusi palotájában aktivgyűlést tartottak, amelyen Gustáv Husák, a CSKP KB első titkára, az SZKP XXIV. kongresszusán részt vett csehszlovák küldöttség vezetője beszámolt a szovjet kommunisták tanácskozásáról.

Husák ebből az alkalomból bejelentette, hogy a központi bizottság elnöksége megvitatta és jóváhagyta az ötéves tervnek a CSKP XIV. kongresszusa elé terjesztendő irányelveit, amelyeket nyilvánosságra hoztak. Megállapította, hogy a csehszlovák társadalom életében a megrendelt változások után napirend került az általános stabilitás megteremtése, a további fel-

lődés távlatának felvázolása és biztosítása. Az új ötéves terv irányelvei is ennek a törekvésnek a jegyében fogantak.

Gustáv Husák kijelentette, hogy a delegáció a CSKP dokumentumainak szellemében, egymillió-kétszáz ezer csehszlovák kommunista és a népi óriási többségének nevében mondott köszönetet Moszkvában a szocialista országok által nyújtott internacionalista segítségért.

Végül Husák a kongresszusnak Csehszlovákia számára is fontos útmutatásként említette meg a népgazdaság és a műszaki-tudományos kérdések felelősségteljes, kidolgozott megoldását, a visszasszágok, a konzervatizmus, a helybentoposás ellen és az újított vívott állandó harc tapasztalatait.

Amerikai-izraeli tárgyalások Washingtonban

Az amerikai fővárosban nyilvánosságra került, hogy az Egyesült Államok az idén tizenkét további ultramodern Phantom vadászbombázó szállítására vonatkozó izraeli megrendelést fogadott el. A gépek közül nyolcat már le szállítottak Izraelnek anélkül, hogy ezt nyilvánosságra hozták volna. Izrael újabb korszerű felderítőgépeket is kapott. Az Egyesült Államok jelenleg mérlegeli azokat a további izraeli igényeket, amelyek újabb Phantomok szállítására vonatkoznak. A híreket megerősítve, amerikai hivatalos személyek jelen-

tették a New York Timesnak, hogy a legkorszerűbb fegyverek szállítása Izraelnek folytatódik, tekintet nélkül a két ország között fennálló taktikai nézeteltérésekre.

A taktikai nézeteltérések rendezésével kapcsolatban Allon izraeli miniszterelnök-helyettes Washingtonban megkezdte tárgyalásait Rogers külügyminiszterrel. A jelenlegi szerinti Allon úttának fő célja, hogy nagyszabású programkampánnyal ellensúlyozza azt a hatást, amelyet a merev, mindenféle politikai megoldást elutasító izraeli politika váltott ki.

VILÁGHÍRADÓ

Peking fő irányvonala nem változott

A NOVOJE VREMJA című szovjet külpolitikái hetilap legújabb száma L. Kiricsenko cikket közölt „Peking diplomáciai játéka” címmel. A cikk hangsúlyozta, hogy az utóbbi időben a világsajtó sokat ír a Kínai Népköztársaság különféle diplomáciai akcióiról, különböző módon értékel azokat, feltevéseket közöl a kínai kormány várható külpolitikái lépéseiről. A „kulturális forradalom” időszakával összehasonlítva, valóban sok az új vonás Kína magatartásában. Különösen szembetűnik ez, ha a jelenlegi diplomáciai akciókat vetjük össze annak a korszaknak a diplomáciájával.

A Kínai Népköztársaság külpolitikájának megélénkülése örömmel töltötte el a világ haladóit, ha Kína bekapcsolódna a szocialista közösség erősítéséért, a forradalmi erők tömörítéséért, a béke- és a nemzetközi biztonság megszilárdításáért folyó harcban. Sajnos, azonban nem így áll

gok vezetőjeként kell fellépnie a „két szuperhatalom hegemoniája” elleni harcban. Ebből világosan kitűnik, hogy Kínát akarják a világ fő szuperhatalmává tenni. Peking szeretné a kínai példabeszédbeli okos majom szerepét játszani: ez a majom a hegyen ül és nyugodtan személi, hogyan harcol egymás ellen két tigris.

Nagyhatalmi hegemoniára törekvő irányvonalak alapján a maóisták fokozzák kísérleteiket a szocialista közösség megingatására, a szocialista testvérországokat „nemzeti havatartozás” szerint osztályozzák, hogy azután külön-külön rájuk kényszerítsék a kínai politikai platformot.

A MAÓISTÁK GYAKORLATA. A Kínai Népköztársaság gazdasági kapcsolatait már régen átállította az imperialista államok felé. A tőkés-országokkal folytatott kereskedelmi forgalom megaladja külkereskedelmi forgalmának 80 százalékát, a szocialista államokkal viszont kevesebb 20 százaléknál.

A nyugati kommentárok sokat írtak arról, hogy áprilisban amerikai asztaliteniszezőket hívtak meg Kínába, három amerikai újságíróval együtt. Az esemény nem túlságosan jelentős. Nyugati kommentárok azonban azt a távol-keleti és délkelet-ázsiai helyzet egé-

szének összefüggésében vizsgálják, és messzemenően következtetéseket vonnak le belőle.

Nyugati szemleíróknak az a véleménye, hogy Peking bonyolult diplomáciai játékba kezdett. Pedig ez a játék egyáltalán nem bonyolult. Mint a közmondás tartja, kilóg a láb. A maóisták politikai gyakorlata ugyanis azt mutatja, hogy könnyen elárulják barátaikat, gyorsan szót értenek azokkal, akiket röviddel ezelőtt még ellenségüknek tekintettek. Megfelelnek a saját maguk által meghirdetett elvekről, ha úgy vélik, hogy ez Peking nagyhatalmi nacionalista érdekeit szolgálja.

Az imperialista államok a maguk részéről szeretnék bonyodalmakat teremteni a szovjet-kínai kapcsolatokban. Szeretnék felhasználni Pekninget a szocialista közösség és a nemzeti felszabadító mozgalom aláaknázására.

A Kínai Népköztársaság csak becstelens politikával más államok szuverenitásának függetlenségének és területi épségének tiszteletben tartásával, a belügyekben való be nem avatkozással, és azzal szilárdíthatja meg nemzetközi pozícióját, s vívhatja ki a népek bizalmát, ha nem szavakkal hanem tettekkel harcol az imperializmus és a reakció ellen.

A maóisták azt mondják: Kínának a kis- és középkorszá-

El lehet-e törölni a múltat?

Az erőszakos emberek gyöngesége

Sokszor találkozunk indokolt, vagy indokolatlan peszsimista nézetekkel. „Örök időre megbélyegzett lettem. — Könnyelműséggel végleg törölköttem az életemet. — Most már mindig büntőtöltek lesz a nevem.” — Ilyen és ehhez hasonló megnyilvánulások mutatják egyesek reménytelenségét.

A kapitalista társadalomban valóban arról volt szó, hogy az egyszerű elítélés is egész életre szóló megbélyegzést jelentett, hiszen az elítélés lényegében halálra megmaradt a büntető nyilvántartás alanyának.

Természetesen elítélendő minden bűntett.

Az állam és a társadalom nem könnyen felejt meg sem lehet azt mondani, hogy a mi szocializmusunk építő társadalmunkban az elítelt sohasem nyerheti vissza a társadalom megbecsülését. A szocialista állam törvényei a társadalom érdekei mellett mindig figyelembe veszik az egyéni érdekeket is.

Ez kifejezésre jut abban, hogy az elítelt bizonyos feltételek mellett mentesül a büntetett előlethez fűződő hátrányok alól, de ma már kifejezésre jut abban is, hogy az elítelt a mentesítés bekövetkezése után csak bizonyos ideig marad a nyilvántartás alanya.

A fentiek részletesebb elemzése előtt célszerű annak megvilágítása, milyen hátrányokat okoz az elítélés, különösen a szabadságvesztésre ítélt. A hátrányok ismerete ugyanis lehetővé teszi annak megértését, miért nagy kedvezmény a büntetett előlethez fűződő hátrányok alóli mentesítés.

A szabadságvesztésre ítélt következményei az alábbiakban jelölhetők meg:

A szabadságvesztésre ítélt adott esetben alapját képezi a visszaeső minősítésnek. A visszaesővel szemben szigorúbb büntetés kiszabását írja elő a törvény. A szándékos bűntett miatt szabadságvesztésre ítélt — újabb elkövetés esetén — feltételes szabadság korlátozását, többszöri elítélés pedig a feltételes szabadságból való kizárást eredményez. A büntetett előlethez állampolgár számos munkakört nem tölthet be és

büntetett előlethez — a mentesítés bekövetkezése — köteles számot adni az önéletrajzában és más hatósági eljárásban egyaránt.

Igy pl. útlevél-kérelmében is köteles feltüntetni a korábbi — mentesítés alól még nem esett — büntetését.

A fenti szűk körű felsorolásból is látható, hogy nagyon komoly anyagi és erkölcsi hátrányt jelent az elítélés. Így viszont érthetővé válik a büntetett előlethez fűződő hátrányok alóli mentesítés jelentősége.

A mentesítést általánosan rehabilitációnak szokták nevezni. Ez az elnevezés nem célszerű. Rehabilitációnak ugyanis általános értelemben annyit jelent, mint az állampolgárt eredeti jogaiba, állapotába visszahelyezni. Már pedig az elítélésnek mindig vannak olyan következményei, amelyek nem háríthatók el, illetve amelyeket nem lehet meg nem történné tekinteni. A Btk. is utal ebből a szempontból pl. a polgári jogi következményekre. Helyesebb ezért rehabilitálás helyett a büntetett előlethez fűződő hátrányok alóli mentesítésről (továbbiakban: mentesítés) beszélni.

A Büntető Törvénykönyv álláspontra szerint a mentesítés hatálya abban áll, hogy az elítelt a polgári jogi következmények kivételével mentesül azok alól a hátrányos következmények alól, amelyeket a jogszabály az elítéléshez fűz. A mentesített személy büntetlen előlethez tekintendő és nem tartozik számot adni olyan elítélésről, amelyre nézve mentesítésben részesült. A Büntető Törvénykönyv miniszteri indokolása a mentesítés céljaként jelöli meg, hogy az elíteltet a dolgozók társadalmába, annak teljes értékű tagjaként vezesse vissza. A mentesítés lényegében büntetőjogi síkon érvényesül, elsősorban a mentesítés tényét ugyanis figyelembe kell venni a büntetési minősítésénél, a feltételes szabadságnál, a büntetés megváltoztatásánál és a nyilvántartási időtartam megállapításánál is.

Az elítelt a mentesítés kedvezményében részesülhet a törvény erejénél fogva, bírósági határozat alapján és kegyelem útján.

Ha a bíróság a vádlottal szemben mellékbüntetést is szabott ki, a mentesítésnek csak egységesen lehet helye. Mellékbüntetés esetében tehát az elítelt mindaddig nem mentesíthető a hátrányos következmények alól, amíg a mellékbüntetések végrehajtása be nem fejeződött, vagy végrehajthatóságuk meg nem szűnt. Ez alól csak a foglalkozástól eltöltés képez kivételt

A BÍRÓSÁGI MENTESÍTÉS

Az egy évet meghaladó szabadságvesztésre ítélt a bíróságtól kérheti a büntetett előlethez fűződő hátrányok törölését. Amíg a törvényi mentesítés a várakozási idő leteltével külön mérlegelés nélkül is bekövetkezik, addig az egy évet meghaladó szabadságvesztésre ítélt csak a bíróság határozatával részesülhet a mentesítés kedvezményében. Persze a kérelem önmagában nem elegendő. A bíróság érdemben vizsgálja az elítelt szabadulása óta tanúsított magatartását és csak akkor állapítja meg a mentesítést, ha az elítelt magatartása és munkája alapján erre érdemes. Mindezekben kívül a bírósági mentesítéshez is szükséges a törvény által meghatározott várakozási idő letelése, amely a büntetés mértékétől függően 5, 10, illetve 15 év lehet.

Az érdemesség elbírálásánál a bíróság figyelembe veszi az elíteltnek a főbüntetés kiállása óta folytatott életmódját, továbbá azt is, hogy jóvá tette-e a cselekményével okozott sérelmet. Az elítelt életmódja vizsgálatánál a bíróság azt mérlegeli, hogy az elítelt a szabadságvesztés letöltése után

milyen munkakörökben dolgozott, munkáját hogyan vé-

vetkezmények alól, amíg a mellékbüntetések végrehajtása be nem fejeződött, vagy végrehajthatóságuk meg nem szűnt. Ez alól csak a foglalkozástól eltöltés képez kivételt

gezte, kapott-e jutalmat, ki-tüntetést, részesült-e fegyelmi büntetésben, tanúsított-e közösségellenes magatartást,

garázdaság, közveszélyes munkakerülés, keresetszerű tiltott kéjelgés, vagy más jelentősebb szabálysértés miatt büntették-e elzárással, vagy pénzbírsággal,

milyen magatartást tanúsított a lakóhelyén,

milyen a magatartása a családjával szemben és általában rendezett-e a családi élete,

a mentesítés elbírálásának időpontjában folyik-e ellene fegyelmi, vagy büntető eljárás.

A bírósági mentesítés iránti kérelmet akár szóban, akár írásban annál a bíróságnál kell előterjeszteni, amely a büntető ügyben első fokozat eljárást. Az előterjesztett kérelemhez csatolni kell azokat a bizonyítékokat, amelyek az elítelt megjavulását tanúsítják.

A bíróság a mentesítést megállapító határozatáról értesíti a BM-ORKF Büntető Nyilvántartó Osztályát, amely a mentesítést a nyilvántartáson átvezeti. Ezt követően az elítelt már tiszta erkölcsi bizonyítványt kap.

A KEGYELMI MENTESÍTÉS

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa a kegyelmezés jogát korlátozás nélkül gyakorolja. Az Elnöki Tanács az elíteltet kegyelemből mentesíthet részeseitől akkor is, ha nincsenek meg a törvényi, vagy a bírósági mentesítés előfeltételei. Mentésítést megállapíthat akár egyéni kegyelem, akár közkegyelem.

Mentesítés iránti egyéni kegyelmi kérelmet, az ügyben eljáró első fokú bírósághoz kell benyújtani, és a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának kell címezni. Ebben az esetben is célszerű a kérelemhez csatolni azokat az okiratokat, nyilatkozatokat, amelyeket mutatják az elíteltnek a társadalomba való beilleszkedését. A kérelmet a bíróság az igazságügyi miniszterhez, onnan pedig az Elnöki Tanácshoz terjesztik fel megfelelő véleményezéssel.

A bevezetőben már utaltam arra, hogy a mi szocialista állambunkban az elítélés nem jelent egész életre szóló megbélyegzést. Ezt a megállapítást alátámasztja a BM rendelete, amely többek között a büntetett miatt felelősségre vont személyek nyilvántartásáról szól, és újjólag — a korábbiaknál lényegesen kedvezőbben — szabályozza a nyilvántartási időtartamát.

A büntetett miatt elítelt, de a büntetés letöltése után becsületese életmódot folytató állampolgár a törvényben meghatározott idő elteltével mentesül a hátrányos jogkövetkezmények alól, de további idő elteltével még a nyilvántartásból is kikerül.

Sokat emlegetett „megbélyegzésnek” tehát még írásbeli nyoma sem marad a büntető nyilvántartásban.

A szándékos bűntett miatt szabadságvesztésre ítélt, a mentesítés beálltától számított 10 év elteltével,

a szándékos bűntett miatt javító-nevelő munkára, pénzbüntetésre, illetve fegyelmező zászlóaljban, katonai fogdában töltendő szabadságvesztésre ítélt a mentesítés beálltától számított 5 év elteltével,

a gondatlan bűntett miatt szabadságvesztésre ítélt a mentesítés beálltától számított 5 év elteltével és a gondatlan bűntett miatt javító-nevelő munkára, pénzbüntetésre, illetve fegyelme-

— A garázdaság, a verekezés, s súlyos testi sértés, egy szóval az erőszakos bűncselekmények elkövetőinek száma valamit csökkent az utóbbi időben — mondták nemrég a nyiregyházi és a debreceni bv. intézetekben.

— Megjavitottak, jobb belátásra ébredtek az emberek? — Vagy elfogyott a bor? — kérdeztük minden tréfa nélkül.

A válasz is komolyan hangzott. Nyiregyházi mondták:

— Az erőszakos bűncselekmények 99 százalékát valóban ittas állapotban követik el, illetve a szesznek, az alkoholnak legtöbbször köze van az erőszakos bűncselekményekhez. Gyakran a lopásokhoz, a betörésekhez is.

Elmondták Nyiregyházi, hogy a napokban hoztak át a rendőrségről a bv. intézetbe egy embert. Ez a férfi a Fővárosi Központi Bv. Intézetből ezer forinttal szabadult.

Hasa se ment,

amíg a pénzt el nem itta. S még ez is kevés volt neki: mikor a pénze elfogyott, feltört egy pincét, hogy tovább folytathassa az ivást... Az elfolyt borral elfolyt az olyan nehezen várt szabadsága is. Most majd tovább kell folytatnia a szabadságvesztés büntetését.

Korábban ezen a vidéken a szabadulók gyakran hivatkoztak elhelyezkedési gondokra. Most Nyiregyházi és Debrecenben is munkaerőhiány van, különösen az építőiparban. Nyiregyházi már működik a gumigyár kihelyezett részlege, most épül a házgyár, a kenyérgyár, a hullámpapírgyár, a zsákgyár, hogy csak néhányat említsünk. Munkaerő-toborzás céljából gyakran keresik fel az intézetet különböző vállalatok megbízottjai. És ez örvendetes.

Csupán az a szomorú, hogy nem mindenki képes élni a kínálkozó lehetőségekkel. Éppen a felelőtlenek miatt több helyen fenntartással fogadják a szabadulótakat. Ez még a büntetés utóregzése, de akik nem érzékenyeknek, hanem magatartásukkal bizonyítják, hogy komolyan veszik az életet, azokkal szemben hamarosan megszűnik az előítélet.

Tehát a megélhetési lehetőség problémája ezen a vidéken munkaalkalom-szegény vidéken is a múlté.

Egy nyomós érvel kevesebb

a felelőtleneknek viselt dolgáikért a felelősséget tőlük független okra hárítani.

Az az örvendetes tény, hogy a vidék lakóinak is helyben adott a megélhetés, csak

azoknak okoz bánatot, akik önmaguk cselekedetért nem is akartak soha felelősséget vállalni.

Akikben komoly felelősségérzet volt, azt a szegénység sem kényszeríthette bűnre. Aki szerette a rendet, tisztelte a törvényeket, azt soha senki nem háborgatta. Persze, akinek Budapestől Nyiregyházig kevés ezer forint italt, annak az útja nyílegyenesen vezet vissza a börtönbe.

Debrecenben Soltészék példáját említették, akik különben sem valami higgadt természetűek, de ha a szeszgőz elborítja az agyukat, akkor nem ismernek határt... — Vágd agyon! Csapd le! — biztatják a rendbontók ellen fellépőkkel szemben azt, akit inkább csitítani, nyugtatni kellene. Az ilyen biztatgatónak — „a kibicnek semmi sem drága” — miért fájna, hogy a rájuk hallgató cselekedete súlyos következményekkel járhat?

A következmények sosem maradnak el.

Az erőszakos emberek távol a szeszől, a világ zajától elzárta töprenghetnek.

Azoknak a jobb, akik előbb belátják, hogy csak az tarthatja magát igazán erősnek, aki képes nem megfogni azt az első poharat... (sz. g.)

„Egér” a raktárban

A feljárati lépcsőn az alatt levő anyagraktár ajtaja mindig zárva. Most azonban nyitva volt, s zaj szűrődött ki. A művezető úr gyanúsnak találta ezt és benézett a helyiségbe. Egy elítelt állt bent, valami feszítő szerszámmal a kezében. Fülögörögve nézett a művezető úrra.

— Maga mit keres itt? — hangzott a művezető úr kérdése.

— En... én... izé... kérem, csak azokat... — nyögdecselt Oláh István elítelt.

Az ajtó elé egy üveg denaturált szesz volt készítve. Jellegzetes szaga orrfacsaróan terjedt.

— Ez mi?! — csattant az újabb kérdés.

Az Oláh elítelt arcára telepedő cinikus mosoly volt: a válasz. Oláh jelenleg is lopásért van büntetve. — A büntetés végrehajtási Intézetben módunkban áll botlásunkat jóvá tenni.

De aki még itt is lop? Oláh István örülhet, ha megússza hisz nap szigorított magánelzárással!

Kabelác Pál elítelt Főv. Közp. Bv. Intézet

„A kislányod csókol... én üdvözöllek”

A kicsit korosodó férfi, aki a minap kapott levelet hazulról, nehezen tudja összegegni, hányszor volt börtönben. Még bizonytalanabb, amikor arra kérjűk, a börtönben töltött évek számát is mondja meg.

— Években, hogy mennyit kaptam egyik-másik bűncselekményért? — kérdezett vissza.

— A végeredményre lennénk kíváncsiak.

— Végeredmény... végeredmény... — ismételtette szomorúan —, sok lehet. Tíz év? Több? Várjunk csak egy kicsit! Először azt kellene tudnom, mikor kaptam az első ítéletet, majd végigmenni a soron s emlékezni, mikor, hány év volt. Szóval — látszott rajta, hogy komolyan igyekszik összegegni a múltját — szóval... a dátumokat már nem tudom...

— Nem is érdekesek... — Szóval három... négy... igen... öt... itt volt egy kis kihagyás, ... aztán hét, ... azt hiszem, a kilencediknél tartok. Egy év, két év,

nyolc hónap, az is lehet, hogy

a következő már három év volt, alighanem. Mindent egybevéve, több tíz évnél. Nem szeretek emlékezni ezekre a dolgokra.

— Levelet kapott.

— Kitől?

— Kinek írt utoljára?

— A feleségemnek.

— Ó válaszolt s mi már olvastuk.

Feszült várakozással nézett rá az elítelt. Jó hirt remélt, ha ilyen gyorsan megérkezett a válasz. Csatlódott. A levélben egyetlen biztató mondatot sem találtunk, annál több szemrehányó sort. Akkor váltott hangot a feleség, amikor a kislányról írt: szorgalmas, jó gyerek. Szereti az iskolát, szívesen tanul. Már nem kell kisérgetni, öltöztetni, még félszűni sem. Mindent önállóan csinál. Szép rend van a székelyében. A táskáját is maga rakja be esténként. Kétszer hozott pecsétes igazgatói dicséretet. Egyiket a magatartásáért, a másikat a közösségi munkáért kapta... „Nagyon megértjük egymást. Ez az egyetlen szép, ami utá-

— Az utolsó mondatok ölmé-
ként nehezedtek a szemlato-
mást öregedő emberre. Mind-
össze engedni válaszolt: „Vár-
tam már ezt a levelet. Iga-
van a feleségemnek.”

A Budapesti Faipari Vállalat lépést tart a korszerűséggel

Aki évekkkel ezelőtt járt a Budapesti Faipari Vállalat üzemében, és most sorra látogatja a tv-kávakészítés részlegét végző műhelyeket, megállapíthatja, hogy a technika, a technológia az utóbbi években — akárcsak a szabad életben a haladással — lépést tartó üzemekben — lényegesen fejlődött, korszerűsödött. Olyan új gépeket állítottak a termelés szolgálatába, mint például a perfekta furnérvágo ollót, a furnér-éragasztót, valamint a tmk által szerkesztett félautomata gépet, amely a korongozókat mentesíti a nehéz fizikai munka terheitől. Az elmúlt években kezdte meg működését az emeleti prégésgép is. Ezek

az illetékesek figyelmét a negatív — pontcsökkentő — tényezők sem. Például, ha valaki a brigádtagok közül selejtes munkát ad ki a kezéből, vagy megszegi a kötelező magatartási szabályokat, a vétségek rontják a brigád összeredményét is. A vétő személyek egyénileg hátrányos helyzetbe kerülnek, ha a brigád győztesen kerül is ki a versenyből.

Az talán magától értetődik, hogy ha valaki — vagy akár az egész brigád — kiváló magatartást tanúsít ugyan, de a programot nem teljesítette, nemcsak jutalomban nem részesülhet, de munkabére is a termelt érték arányában alakul.

Melyek azok a

jutalmak és kedvezmények,

amelyeket a versenyben nyertes brigádok kaphatnak?

Az 1969-es esztendő végén 66 szorgalmas és jó magatartást tanúsító elítelt között több mint tizenegyezer forintot osztottak ki, száztól ötszáz forintig terjedő összegben. Az elmúlt évben 167 elíteltnek több mint huszonezer forint jutalmat adtak.

A kulcsfontosságú műhelyekben dolgozó elítelték, akik szorgalmukkal és magatartásukkal példát mutattak, soron kívüli csomag-, beszélő-, kedvezményben részesülhetnek.

Érdemes megfigyelni, hogy a Fővárosi Központi Bv. Intézetben az elmúlt két évben hogyan alakult a vállalatnál dolgozó elítelték kedvezménye.

Soron kívül kedvezményt kapott:

a korszerű berendezések

a termelést lényegesen meggyorsították.

Az üzemből szalagrendszerben folyik a termelés. A műhelyekben munkabrigádokban dolgoznak az elítelték. A brigádok, valamint a brigádtagok között versengés folyik. Az elért termelési eredményeket negyedévenként értékelik. Ilyenkor mérlegre kerül, hogy a meghatározott feladatokat melyik brigád hogyan teljesítette.

A negyedéves célfeladat végrehajtásának értékelésekor a termelés irányítói első sorban a programteljesítést veszik figyelembe. A jutalom odaítélésénél döntő tényezőként szerepel a munka termelékenységét, a termelés gazdaságosságát elősegítő újítások alkalmazása, az új munkamódszerek, termelési tapasztalatok elterjesztése is.

Értékelésnél nem kerülnek el

	1969-ben	1970-ben
Csomagot:	65 személy	33 személy
Beszélőt:	36 személy	18 személy
Kiutazási összeg növelését:	7 személy	18 személy
Parancsnoki dícséretet:	12 személy	4 személy

Ez azt mutatja, hogy ha továbbra is ilyen arányú lesz a változás, akkor bizony a jövőben aligha jönnek a hozzátartozók soron kívüli beszélőre, s aligha reménykedhet valaki soron kívüli csomagban... A kiutazási összeg növelésében részesültek száma viszont csaknem kétszerese az előző évinek.

Az arányok ilyen mérvű és arányú eltolódása lehangelő. A külvilágtól, a családtól, a hozzátartozóktól való elszakadást mutatja. És ez nagy baj. Szóvá tettük ezt illetékesek előtt.

A válasz így hangzott:

— Bennünket is foglalkoztat ez a jelenség. Nevelő munkával igyekszünk elérni, hogy az elítelték vegyék fel, tartsák a kapcsolatot a családdal, az otthoniakkal... Nem szabad azonban figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy az utolsó évben a jutalmazási összeg az előző évinek több mint kétszeresére emelkedett. Ez viszont azt mutatja, hogy sokkal többen végeztek kiemelkedő munkát és tanúsítottak példás magatartást, mint korábban. Ez is eredmény, és nem is kicsi.

Visszatérve a termeléshez, a kávagártás elíteltéktől kérdezzük:

— Mi a véleményük az ösztönzőkről, a jutalmakról?

— Jók — hangzik lakonikusan —, serkentik az embert.

— Az értékelés reális tények alapján történik. Azok, akik nem teljesítik az előírásokat, mit hoznak fel méltóságul?

— Nézőpont kérdése. Van aki a normát, van aki az anyagellátást, van aki az embereket hibáztatja.

A válaszok mutatják, hogy a lemaradás okára mindig kész a magyarázat. Persze, ez semmit sem változtat a tényeken. A reális értékelés után meghozott intézkedések — jutalmak, kedvezmények — mindig jobb eredményre ösztönöznek.

A jobb követésére serkentik a gyöngébbeket.

A nemrégiben történt értékeléskor a gépterem és az állítók vitték el a pálmát. Ok

kapták a jutalmak nagyobb hányadát.

A gépteremiek közül elismeréssel beszélnek *Merecsényi Imre* elítelt brigádvezetőréről, *Csepregi László*, *Pintér István*, *Vadas Lajos*, *Scheirich István* brigádtagokról. Az állítóknaál *Hunyecz Pál*, *Bera Dániel*, *Csupor Károly* elítelték büszkélkedhetnek a legjobb eredményekkel. A jutalmazottak között is ők kerültek az élre.

Sajnos, vannak lemaradók is ebben a két élenjáró brigádban. A gépteremiek közül *Andrés Imre*, *Fólis Béla*, *Sárközi Béla*, az állítók között *Szilágyi Dezső*, *Kiss Tibor* és *Lestyák Gábor* elítelték a kerékkötők, a hátramoszítók, pedig brigádtársaik példáján láthatnák, érdemes kifogástalan magatartást és szorgalmat tanúsítani. Ez nekik egyelőre még nehezen megy.

A korábbi gyakorlattól eltérően

— amikor az elítelt csak a munka elvégzése után tudta meg, hogy érdemes a jutalomra — most a célfeladat kitűzésével egy időben a teljesítmény szerinti jutalmat is közlik. Természetesen, a teljesítmény mellett a jutalomra aspirálóknak a magatartási szabályokat is be kell tartania.

Tekintettel arra, hogy az újonnan érkezettek között soknak fogalma sincs a faipari munkáról, az intézet házműhelyében kéthavonként faipari tanfolyamot indítanak. A résztvevők a két hónap alatt ismereteket és gyakorlatot szereznek a faipari munkáról. Elméleti órákon a számszámkezeléssel ismerkednek, a gyakorlati foglalkozásokon megtanulnak fűrészelni, gyalulni, elkészítenek egy-egy asztallapot, szekrényajtót vagy más faipari terméket, s a tanfolyam elteltevel a szakmában jártas emberként kerülnek a kávakészítő üzem valamelyik műhelyébe.

A vállalat további célkitűzése: lépést kell tartani a korszerűséggel, folytatni a rekonstrukciót, a kávagártás és kisbútorkészítés mellett lehetőséget teremteni más, kor-

szerű, nagyobb bútorok gyártására. Mindez azért is fontos, hogy az itt dolgozó elítelték a tanultak alapján a szabad életben a faiparban, bútorgyárban elhelyezkedhessenek, és eleget tudjanak tenni a szakmai követelményeknek.

Sz. G.

Aki szelet vet, vihart arat

Szép arcú, karcsú fiatal ennyi szerénység láttán alakulását az esztergomi bv. intézetben.

Alig hallhatóan kopog, mielőtt belépne a nevelői szobába, s amikor bejön, majdnem suttogva int: „Nevelő úr, parancsára tisztelettel...” Leül a mutatott székre, s amíg nem szólunk hozzá, a padlót fürkészi tekintete.

— Igaz lenne — tűnődünk ennyi szerénység láttán —, hogy ez a kislány olyan hangos, mások becsületét sérti is tud lenni, hogy az garázdságnak minősült; képes mások nyugalmát zavarni, felbolygatni egy intézet rendjét? Most úgy viselkedik, mint aki háromszor sem tud számolni. Hamarosan kiderül azonban, hogy az előzetes fiatalokorú tizenhét éves lánynak nem a mostani az igazi éneje. A kérdésre

— Igen.
— S ha figyelmeztették, magának állt feljebb.
— Sajnos. Ott sem tudtam a számnak parancsolni.
— Ennek lett természetes folytatása a javító-nevelő intézet, illetve a börtön.
— Ott még szigorúbban bántak velünk.

— De ott sem bírt magával

— Megszöktem. Egyszer a vőlegényemmel voltam másfél hétig. Az eltávozási engedélyem egy napra szólt. Ez a fiú nagyon szeretett. A felesége akartam lenni. Azt mondtam, ha másként nem mehetek hozzá, szülni fogok. Ő is így tartotta jónak. Ekkor fordult ellenem előző apu. Azt mondta, szó sem lehet esküvőről. Gyerek vagyok még. Hiába magyaráztam, hogy az életemnél is jobban szeretem a fiút, nem ért semmit. Apu hajthatatlan maradt.

— Igaza volt...
— Nem hiszem. Én tudom, hogy ez nem elhamarkodott szerelem volt.

— Most sincs egészen tizenhét éves. Képzelve, azóta megvolna a gyerek, esetleg jönne más, s a gyerekekkel a millió gond, a sok-sok lemondás. Még jobban érezné ezt olyankor, amikor a hasonló korú lányok gondtalanul kedvük szerint szórakozhatnak. — Elmondhatjuk mindezt a férj részéről is: 20 éves korban minden este úgy menni hozzá, hogy otthon a két gyerek, a feleség... Tavasz jön, tél előtt állunk, mit-e mindenne a keresztelő? Esetleg leülne a barátokkal egy pohár sörrre, de mit szólna a feleség, ha kimarad egy két órára?... Tisztelni kell az idősebb, bölcs élettapasztalatból fakadó előrelátást vagy ha úgy tetszik, az óvatosságot. Még inkább azt, hogy ez

az aggódás a gyermek féltéséből táplálkozik.

S még jobban kell félni azt a lánygyermeket, akit korábbi meggondolatlansága annyiszor sodort már nehéz helyzetbe. Csak azért szülni gyermekét, hogy ezzel kikényszerítse a házasságtöret — enyhén szólva —, a legsúlyosabb felelőtlenségek egyike lett volna. Sok itt a megfontolandó dolog, különösen ebben a korban. Nagy bánatában nem gondolt még arra, hogyan kellene folytatnia az életét?

— Sülyedhet ennél mélyebbre az ember? — kérdi riadtan.

— Sülyedhet. — A fiatal előzetest meglepi a határozott válasz. De elindulhat felfelé is.

Ez az út ígér többet.

A választás azonban önmagában kevés ahhoz, hogy a várt eredményt hozza. Bizony le kell mondani néhány dologról! Elsősorban az emberibb magatartással kell barátságot kötni. Ha még olyan nehéz is, bele kell törődni, hogy egyszer-egyszer másnak is igaza lehet. Hanggal, csapkodással még senki sem tudta meggyőzni vitapartnerét arról, hogy neki van igaza. Még szomorúbb, ha személyeskedésig, durvaságig fajul el a „bizonygatás”.

— Értem... értem... tudom — bólogat a fiatalokorú előzetes, jelezve, hogy most ő is ilyesmire gondol. Szomorúan emeli ránc sötétbarna szemét. Azt mondja: Voltam én már nagyon jó kislány is, például a Tejipari Vállalatnál, ott igazán szerettek a munkatársak. Mindenütt szeretik az arra érdemes embert.

ANYÁK NAPJA

Az ünnep, mely mindvégig május első vasárnapjára esik, a legkedvesebb, a legmegkapóbb.

Anyák napja. — Ebben a két szóban benne van minden, ami ez alkalommal eltölti az érző embert, és amely méltó az ünnephez. Egy- és százmillió, gondos és féltő, szerető és segítőkész anyjáról emlékeznek meg e napon. Még a legkérgesebb szívű ember is megilletődve gondol a legkedvesebb, az egyetlenre. Arra az asszonyra, aki mindig áldozatkész. Sokan vagyunk a börtönben is olyanok, akikben az anya utáni vágy (mely egyaránt kínoz öreget és fiatalt) a legerősebb. — Sajnos, nemcsak apák, hanem anyák is vannak a börtön falai között. És mivel az anyák napja sokszor felejthetetlen emlékekkel gazdagítja az ünnepet és az ünneplőt egyaránt, fel sem mérhető az az erkölcsi veszteség, melyet a családtól, a gyerekektől távol kell elszenvedni. A boldog családi élet legszebb perceit mulasztjuk el, mert nincs felemelőbb érzés, mint az anyák napi csokor átadása. Pótolható-e ez a mulasztás? Nem valószínű.

A perc varázsa mindig az adott lehetőség kihasználása. Így az otthon levő anya, vagy feleség, vagy a családosa apa megtróvidul és

egy szép eseménnyel lesz szegényebb. Fáj ez az otthon levőnek és fáj a börtönben is. De a legszomorúbb, hogy sokan csak a csomag, levélírás, vagy a beszélő idején emlegetik az anyát úgy, ahogy megérdemli. Ezenkívül is sürűn, de sokszor a legocsmányabb kifejezésekkel együtt. Vitáik közben mintegy igazolásképpen (Halva lássam az anyámat!) próbálják bizonyítani állításait, kijelentéseiket valódiságát. Az oly sokszor elszabadult indulatok következtében elképesztő és vérlázító kifejezések hangzanak el, melyek az anyával kapcsolatosak. Ezek a meggondolatlan szavak és kijelentések a tehetetlenség, a düh és a primitív felfogás szüleményei. Legyen azonban bármelyik az előidéző, mentség nincs rá. Az úgynevezett szokimondás, vagányság nem tesz nagygyá senkit! Sok esetben a hallgató szégyelli jobban magát.

Az édesanya türelme, megértése és elnézése a legszebb erények közé tartozik. Gondoljunk úgy rá, ahogy ő gondolt ránk és akkor a találkozás, a szabadulás fel fog érni egy anyák napjával. Ez pedig megéri.

Maties Ferenc
elítelt
Főv. Kpti. Bv. Int.

A „Piros rózsák”

Mikszáth Kálmán elbeszéléseit tettem a táskába, hogy azokból olvassak fel a szakköri órák. Máskepp történt. A tanári asztalon kinyitott „Heti Híradó”-t találtam kiáltó címmel: Piros rózsák... Megrendített a történet, az asszonyi jószág, amely a rákkal küzdve is szeretetet sugároz férjének, aki börtönbüntetését tölti. Feszült csöndben hallgatták végig a fiatalokorúak a felolvasást. A közömbösök is ellágyultak, s hogy milyen mélyre hatolt a súlyosan beteg asszony levele, azt bizonyítja, hogy ezen az órák filmvetítést nem kértek. Beszélgettünk. Kikíváncsoltak a gondolatok. Főleg az ragadta meg hallgatóimat, hogy szerelemmel

kezdődött el életük, hogy azt a levelet, mely jelképesen nekik is, valamennyiünknek szól, az élet írta meg, csak az emberséget őrző, hűséges asszony jegyze le örök példának, hogy mennyivel könnyebb lenne a fájdalom elviselése, ha a férje simogatná karját, ha nem követte volna el súlyos vétkeit. A legmegragadóbbnak azt tartottuk mindnyájan, hogy a levélíró nem tett szemrehányást, hogy csöndes óhajással a fiúkat idézte a férfi emlékezetébe, hogy rádöbbenne, most már az ő feladata lesz becsületes felnevelésük.

A feszült csöndben éreztem, hogy gondolatban mindannyian piros rózsákat küldünk ennek a feleség-

nek és édesanyjának, gondolatban mindannyian kívánjuk a teljes gyógyulást e reménytelen helyzetben is; gondolatban vigasztaló szóval felkeressük a futballnak sem örülő fiúkat, gondolatban a nevelőtiszti szobában Sándornak — aki férfikönyvet hullat önvádjában —, vigasztaló, de felelősségre ébresztő tanácsokat adunk, gondolatban mindannyian átérezzük a piros rózsák halhatatlanságát. Az elhallgató felszólalók tekintete tovább beszélt; érződött, hogy most mindenki édesanyjára. Erzsikéjére. Katalinjára gondolt, s egyszer, még a nyáron vagy két év múlva átnyújtja a piros rózsákat, melyeknek sugárzó szépségét örökre megtanulta a szemét törő Sándor, búcsúzós, nagyszerű asszonyától.

Dr. L. M.

MIÉRT ILYENEK?

Amikor a fiatal előzetessel elkezdtek a beszélgetést a balassagyarmati tv. intézetben, nem gondoltunk arra, mi minden kerülhet „terítékre” egy családdal kapcsolatban. Eredeti szándékunk annyi volt: meg tudni, mi okozta az aug tizenkilenc éves Marianánál a szomorú fordulatot, miért került előzetesbe, egyáltalán, hogyan juthatott ideig.

Amíg csak saját dolgairól beszélt, simán ment minden. Túlsgósan szoros barátságot kötött a léha, nemtörődöm életmóddal, nagyon szerette a Balatont, a jobb helyeket, s amikor az egyik fiú megajándékozta egy orkándzsékival, természetesen vette, hogy elfogadja. Az orkán egy feltört gépkocsiból származott. Ezzel nemigen törődött Mariann. Olyan ajándékot kapott, amelyre régóta vágyott.

— A törvényi elmarasztalás egyik oka a közveszélyes munkakerülés lesz. — Miért nem dolgozott?

— Mert... szóval... de volt már nekem munkahelyem.

— Lehet, hogy több is? — Legalább hat. Amikor azonban igazoltatták, éppen nem volt. Ha lett volna, akkor nem vagyok itt.

— Mit szóltak a szülei,

amikor minden komolyabb ok nélkül munkahelyet cserélt? — A szülei? — kérdezett vissza szemét tágra meresztve a fiatal előzetes. — Az én szülei sokszor voltak már Balassagyarmaton. Édesapám most is itt van. Anyu a napokban szabadult. Nem, büncselekményük még nem volt, de mint szabálysértők, már sok napot töltöttek börtönben... Bár, ha jól emlékszem, apunak börtönbüntetése is volt már. Egyébként mind a ketten REF alatt vannak.

— Miért? — Nagyon isznak. Apu is, anyu is. Ha pedig részegen jönnek haza, nagyon hangos a

ház. Hogyan érezhettem volna jól magam otthon ilyen körülmények között? Amíg gyerek voltam, nem tehettem semmit, később menekülni akartam hazulról. A nagyném mindig jó volt hozzám. Nála igazán otthonra találtam. Sokat segített, mindig a javamat akarta.

— Akkor most azt mondja meg, kizárólag a mostoha család körülmények sodorták magát olyan társaságba, amelyben került, az otthon miatt választotta menedékhelynek a Balatont?

— Jobb megoldást is találhattam volna. Mondjuk, ha végleg otthagynom a szüleimet és a nagynémnél maradok. Mert ott jó helyem volt.

— Kit sajnál igazán?

— Édesanyámat. Édesanyám jó asszony volt. És tudom, hogy engem nagyon szeretett. Aput is nagyon szereti. Megériem anyut, amikor nehezen tudja eldönteni, hogy mitévő legyen. Arról nem tudok, hogy egyszer is válásról beszélgettek volna. Együtt öregedtek meg, természetes, hogy hátralevő éveiket is együtt vergődik végig. Még csak azt sem mondhatom, hogy nem törődtek velem. Mindig volt olyan ruhám, mint a barátnőimnek s ha valamit kértem, megvették nekem. Valami azért mégis nagyon hiányzott: a nyugaltság, a békés hangulat, melyet általában a barátnőimnél láttam, ha elmentem hozzájuk.

— Egy jó hónapot töltöttek a barátnőjével a Balatonon. Miből éltek?

— Édesapám eladta a házukat és kaptam egy kis pénzt, hogy vegyek magamnak ruhát. Ezt a pénzt én csak részben költöttem ruhára. A többi a Balatonon fogyott el.

— Mennyi volt az a „többi”?

— Legalább hatezer forint. A ruhámat pedig, melyet ab-

ból a pénzből vettem — most is azt mondom —, ellopta a barátnóm.

— Ennyi pénzt bíztak volna magára a szülei?

— Tudom, most is azt mondja édesapám, hogy én loptam el a ház árát. Nem loptam el.

— Mennyiért adták el a házat?

— Ha jól emlékszem, tizenötezer kaptunk.

— Az otthon maradt összegből városban aligha tudtak volna vagy tudnának mást venni. — Vagyis hát se pénz, se ház...

— Most már semmink nincs.

— Hogyan találhat később ilyen körülmények között ismét egymásra a család?

— Azt én nem tudom. De nem is igen vannak ilyen gondjaim. Ez az apuké dolga.

— Esetleg kapnak egy albérletet, az azonban igen drága. Van egy lányuk, akiről nem tudják, hogy előzetesben várja sorsa alakulását s ha ez a lány korábban nem két kézzel szórja a pénzt, talán marad valami egy értelmesebb élet kezdéséhez. Maga szerint helytálló az a mondat, hogy „Nem esik messze az alma a fájától”?

— Nem lett volna szükségem arra, hogy ilyen életet kezdjek. Egyik-másik munkahelyemen, ha megbecsülöm magam, sokáig maradhattam volna. De annyi munkahelyváltogatás után, amennyi nekem volt, hol kaphattam volna rendesebb beosztást? Ahová a különböző üzemekben tettek, ott nem éreztem jól magam. Ezért léptem ki egyik napról a másikra.

— Lehet, hogy furcsán hangzik a kérdés: Mi a véleménye a szüleiéről és önmagáról?

— Anyut

rendes embernek tartom.

Hiszem, hogy meg tudna változni, de apu mellett soha. Szerintem mindennek apu az oka. Nem volna szabad magával vinnie édesanyját az italboltba. És ami szomorú, édesanya beteg is. Hogy apu meg tud-e még változni? Nem tudom. Félek, hogy nem. Pedig ő sem fiatal már. Még nehezebb lesz neki, hogy lakásunk sincs. Nem is tudom, ha szabadul, hová fog menni. Azt sem tudom, most hol van édesanyám... Magamról mit mondhatnék? Nagyon bánom, hogy otthagytam a nagynémemet. Mellette rendes ember maradhattam volna... De bármit mondhatok utólag, már tudom, hogy börtönbüntetés lesz a vége... Hogy úgy mondjam, mind a hármunkat sajnálom.

— cs —

Így is lehet!

Megszokott délutáni kép. Az elítéltek délutáni sétára vonulnak, egy kis csoportjuk pedig a tanterem felé tart. Közöttük van Horváth Vince elítélt is, aki még szabadulása előtt be akarja fejezni az általános iskola nyolcadik osztályát.

Horváth 43 éves, de életének közel a felét börtönben töltötte. Ennek ellenére csendes, tiszteltető. „jó elítélt”, aki nem mindennapi rekordot mondhat magáénak. Húszéves börtönbüntetése alatt nem volt fenyítve, ugyanakkor 1963-tól 29 alkalommal kapott jutalmat.

Mi is történt Horváthtal? Kinti élete bizony nem volt példás.

— Fiatal és felelőtlen voltam — mondja. — Ma már sok mindent másképp látok. Nem érzem még magam se gyengének, se öregnek ahhoz, hogy ne tudnék új életet kezdeni... Mikor bekerültem a börtönbe, nem tudtam se írni, se olvasni. Itt kezdtem el tanulni, és most, mielőtt szabadulnék, fejezem be a nyolcadik osztályt.

— Úgy tudom, hogy itt az utolsó öt évben huszonnégy-szer részesült dícséretben, illetve kapott jutalmat. Ebben elég nagy ellentmondást látok, már mint az előző életvitel és a büntetés alatti között.

— Ez valóban így van. Fenyítésem nem volt még az első büntetésem alatt se, de akkor még nem láttam be, milyen „rossz lóra” tettem. Tudom, van egy kis furcsa mellékzöngéje ennek az én számból... A harmadik büntetésem kiszabása után jöttem rá, hogy ezt nem folytathatom így tovább, és e szerint próbáltam cselekedni.

— Szabadulása után hol fog letelepedni?

— Ózdon lakik az anyósom és a gyerekek, akikkel rendszeres kapcsolatot tartok. Oda fogok én is menni, hiszen ott van a lakásom is.

— Munkateljesítményével itt mindenki elégedett, a szabadulás után is valami varrodában fog elhelyezkedni?

— Igaz, hogy itt 100—130 százalékot teljesítettem és jól megtanultam varrni, de még is levegőn, a szabadban szeretnék dolgozni. Ezért írtam a fiainak, aki a sárpilisi tsz-ben dolgozik. Tudom, hogy meg vannak vele elégedve, és így nekem is segíteni fognak mindenben. Van egy 14 éves kislányom is, akit már becsületes munkával akarok felnevelni.

— Ha mindezt, amit elmondott, komolyan is gondolja — és mi bízunk ebben —, biztos, hogy sikerül megvalósítania tervét, hiszen minden feltétel megvan ehhez.

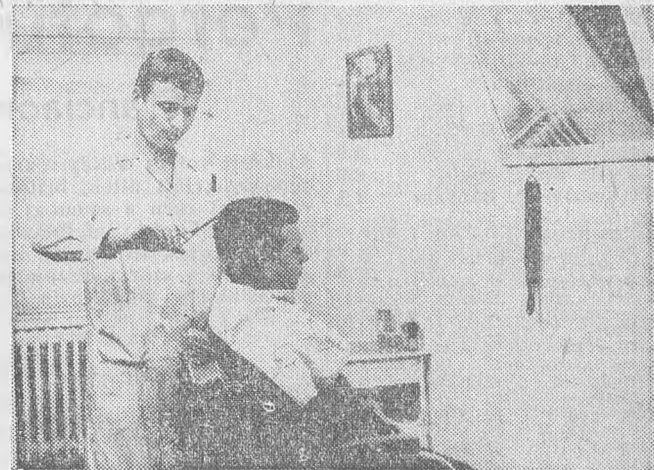
T. F.

BESZÉLŐ

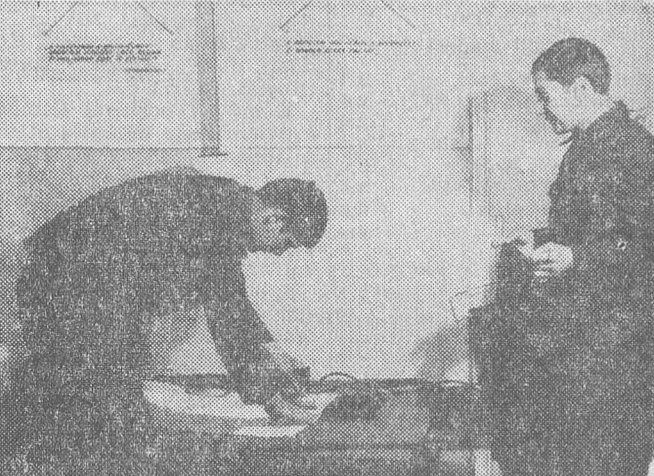
A beszélő, a hozzátartozókkal való találkozás mindig jelentős esemény az elítéltek életében. Készülnek rá, hogy a rövid együttélés alatt előszóval a legfontosabb dolgokról cseréljék ki gondolataikat.

Legutóbb Tökölön a fiatalok elítélteknél néztük meg, hogyan készülődnek a találkozásra. Néhány érdekes mozzanatot örökítettünk meg.

— zimm —

A fodrászműhelyben csatlógott az olló, készült a frizúra.

Ha ezt látnák a szülők, talán el sem hinnék, hogy fiaik milyen házasak, milyen szakértelemmel, milyen ügyesen vasalják borotvaélesre nadrágjukat.

A beszélő előtti eligazítás. Néhány perc múlva viszontlátják hozzátartozóikat.

A szülők nagy része egész éjszakáját utazással töltötte, csak hogy lássa gyermekét és beszéljen vele.

Még foly a beszélő, mikor a fegyelmi zárkában lefényképeztük ezt a fiatalok elítéltét. Mennyivel kellemesebb lett volna, ha ő is ott ülhetett volna a többiek között!

És hogy megnőtt a Pindur...

LOPÁS, CSALÁS, LOPÁS... és a bíróság elítélte két év hat hónapra. 25 éves korára viselkedésével megbotránkozott barátait, munkatársait, egész környezetét. Ez a viselkedés ahhoz is elég volt, hogy a családot is kiábrándítsa. Férje elvált. Édesanyja, testvérei nem tartják vele a kapcsolatot. Az anya, aki még akkor is megbocsát, ha arra nem érdemes valaki, kimondta a végső döntést: „Nem érdekelnek a dolgai, többet nem törődöm veled.” Két kiskorú gyermekét a család neveli, ő pedig bevonult a börtönbe számot adni mindarról, amivel a társadalom törvényei, a társadalom tagjai, barátai, ismerősei ellen vétett.

Nagyon nehezen teltek a napok. Úgy érezte, összeomlott minden körülötte. Nincs magyarázat. Talán az első perctől kezdve érezte ezt, mégis szüksége volt arra, hogy mástól hallja.

Hosszú nevelői foglalkozások követték egymást. Szí-

vesen hallgatta a jóra intést, meg akart változni. A család nem kereste vele a kapcsolatot éveken keresztül. Nagyon egyedül volt. Feladta a reményt, hogy valaki az otthoniak közül valaha is törődik vele. Rájött, hogy az az élet, melyet eddig folytatott, megfosztotta mindentől. Azért a néhány ezer forintért, melyet lopással, csalással szerzett, a gyerekeivel, a családdal, barátaival, becsületével fizetett.

A munkába menekült szégyenérzete, lekiismeretfurdalása elől. Hosszú hónapokat dolgozott a közös brigádban. Erejét akarattal pótolta. Nagyon nehéz volt a mezőgazdasági munka, de mindig az elsők között volt. Elítélt társain segített, ahol csak tudott. Törődött a rend, a fegyelem alakulásával. A zárkában elsők között látta meg, ha valami nem volt rendben. Közösségvezető lett. Ez a bizalom és az időközben kapott parancsnoki dícséret még több erőt, még nagyobb akaratot adott a

munkához. Látta munkája szépségét, és örült az elismerésnek. Egyre inkább magára talált. Akkor volt csak nagyon elkészült, amikor elérkezett a levélosztások, látogatások ideje.

AZ ÉVEK TELTEK és titokban várta, hogy egyszer eszébe jut a családnak. Helyesebben, várta a család közeledését. Tudta, hogy gondolnak rá, tudta, hogy nekik is nehéz, de tartják a szavukat. A gyerekekről szeretett volna hallani. Csak néhány szót, csak annyit, hogy jól vannak... A nozójuk való ragaszkodás adta az erőt helyzetének elviseléséhez. Ha ilyen erős lett volna a szabad életben, ha ilyen akarattal dolgozott volna, soha nem került volna a bíróság elé.

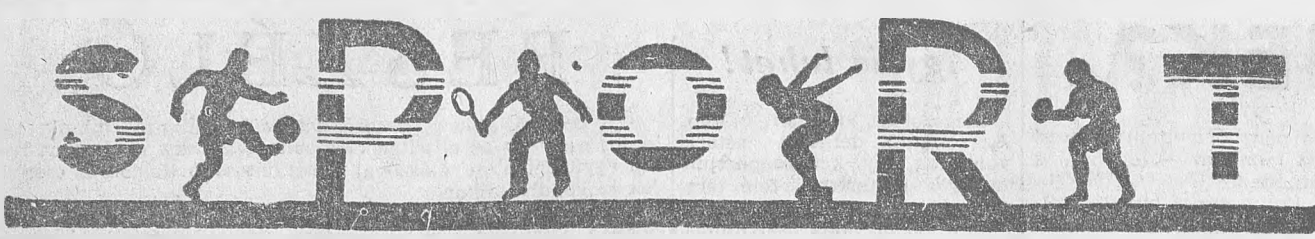
Úgy beszélt „Pindur”-ról, mintha reggel vezette volna óvodába, és szavai friss emlékeként csengenek az emlékezetében. Ilyenkor nedvesen csillogott a szeme az emlékezés szépségétől. Hónapokon keresztül csak

tisztasági szereket vásárolt. Készülődött a szabadulásra, gyűjtötte a pénzt, hogy legyen mivel kezdeni.

Munkájáról, magatartásáról rövid értesítést kapott a család. A kedvező vélemény hatására az anya megbocsátott. Megérkezett két év után az első levél. Benne fénykép a két gyerekről.

— „És hogy megnőtt a Pindur” — lábadt könnybe a fiatalasszony szeme.

NÉHÁNY INTÓ SZÓ. néhány szemrehányás is volt a levélben, de melegség áradt a sorok közül. Tóthfalusiné fiatalon ismerkedett meg a bűnnel. Elindult a lejtőn, de talán lesz ereje megállni. Időben kezdte a megváltozást. Büntetése első napjától kezdve fegyelmezetten viselkedett. Úgy tervezi szabadulás utáni életét, mint minden becsületes ember, aki munkával biztosítja maga és gyermekei megélhetését. Ahhoz, hogy a család és a társadalom visszafogadja azokat, akik vétének az emberi együttélés szabályai ellen, itt kell kezdeni a megváltozást. Ehhez pedig a legenyesebb út a becsületes munka. kné nevelő

NB I/B

Table with 2 columns: Team names and scores. Includes Oroszlány-BKV Előre, VM Egyetértés-BVSC, Szfv. MÁV-G. MÁVAG, DVSC-Szállítók, Békéscsaba-Eger, SZMTE-MÁV DAC, Várpalota-ZTE, Ózd-Bp. Spartacus, Kecskemét-P. Bányász.

NB II.

Table with 2 columns: Team names and scores. Includes Borsodi B.-V. Izzó, Nagybatonyi B.-BEAC, Keltés-Kisterenyei B. Sátoralj. Spart.-Kazincb., Ny. Spart.-S. Kohász, Leninv. MTK-KFSE, Esztergom-Volán, Miskolc-Ikarus.

Table with 2 columns: Team names and scores. Includes Cegléd-Sz. MÁV, MGM Debr.-Közép. SE, Sz. Dózsa-Bocskai, Lehel-Pénzügyőr, Szarvas-Kiskunf., Vecsés-Gyula, DEAC-BMTE, SZVSE-Kistext.

Table with 2 columns: Team names and scores. Includes Fűzfő-Savaria, Pápa-Mázasszöv., Dorog-PBTC, Bakony-Ajka, Pécsi Erc-Almásfüzitő, Z. Dózsa-Gy. Dózsa, Bauxit-K. Rákóczi, Szekszárd-Táncsics.

Table with 2 columns: Team names and scores. Includes Dorog, Pécsi Erc, Szekszárd, Györfi D., Bauxitb., Bakony V., Savaria, Z. Dózsa, Táncsics SE, Pápa, Ajka, Almásf., Fűzfő, PBTC, M.-Szászvári, K. Rákóczi.

Pergőtűz puskapor nélkül Franciaország-Magyarország 1:1 (0:0)

Akik ott voltak a Népstadionban és azok a százezrek, akik a képernyő előtt ültek, biztosan azt mondják: nem, a magyar válogatottnak ezen a szombat délutánon nem ezt a sorsot érdemelte. Csaknem végigtámadta az egész mérkőzést, s végül is ezen a fontos, itthon játszott EB-találkozón meg kellett elégednie — a száraz, számszerű eredményt tekintve — a nem éppen hízelgő döntéssel, a 0:1 után tizenegyesből rúgott árva góllal...

A mérkőzés filmje

Franciaország: Carnus — Lemerre, Camerini, Bosquier, Djorkaeff — Michel, Novi — Lech, Revelli, Di Nallo (Loubet, 46. p.) Bereta. Magyarország: Rothermel — Noskó, Páncsics, Juhász — Zámbo, Szücs — Fazekas, Kocsis, Bene, Albert, Kozma (Karsai, 52. p.).

1. p.: A portugál Campos sippjelére Bene indította útjára a labdát, s néhány lépés után Bene előtt helyzet, lövését azonban szögletre mentették. 6. p.: Zámbo-Fazekas akció után a beadásból Bene kapásból az oldalhálót találta el.

8. p.: Di Valló elől Páncsics életveszélyesen hazaadott, szerencsére Rothermel számított erre. Aztán Bosquier bombáját ütötte ki a magyar kapus. 13. p.: Albert átadásából Kocsis vette célba a kaput — szöglet. Kozma a vonalon túlra ivelte a labdát.

15. p.: Kozma két csellel elfutott, de aztán beadás helyett még egyet akart igazítani és Bosquier mentett. 18. p.: Albert-Kozma akció végén Bene teljesen tiszta helyzetben a kifutó Carnusba vágta a labdát.

20. p.: Kocsis bombáját a léc alól toltta szögletre a francia kapus. 24. p.: Fazekas továbbításával Bene lesből elfutott, beadását szögletre mentette Lemerre.

34. p.: Rövidzárlat a magyar védelemben: Juhász buktatta Revellit, a játékvezető azonban nem látott okot 11-esre. 36. p.: Di Nallo átjárt szövege Páncsicsot, a lövés azonban elzúgott a jobb kapufa mellett.

40. p.: Úgyes francia adogatás végén Michel 12 méterről lött a kapu fölé. 43. p.: Már a tizedik magyar szöglet, a beivelt labdát Djorkaeff fejelte ki. Albert fejesét Carnus védte.

45. p.: Francia akció, Di Nallo labdájára a magyar kapu előtt gurult végig. 47. p.: Kocsis bombázott kapura, de aztán a 12. magyar szöglet végén Kozma a kapu fölé emelte a labdát.

szabadrúgás a francia kapu előtt, Bene ívelését ismét szögletre mentették a vendégek. 70. p.: Zámbo Michel a 16-oson belül elgáncsolta vitathatatlan 11-es. A büntetéstől Kocsis a jobb sarokba rúgta a labdát (1:1).

76. p.: Djorkaeff beadását Rothermel belevetődve védte Revelli elől. 82. p.: Juhász beadása a kapufáról Karsai elé pattant, a csatár fölé lött.

84. p.: Djorkaeff megint csak szögletre mentett Karsai bombáját vetődve csípte el a francia kapus.

88. p.: Francia ellentámadás, Michel lövése a lécet súrolva hagyta el a játéktér. 90. p.: Fazekas próbálkozott, de szerelték.

Nyilatkozatok a két öltözőből

A magyar csapat játékosai érthető elégedetlenséggel vonultak a mérkőzés végén az öltözőbe. Szinte egyöntetűen a kihagyott lehetőségek miatt sópáncsoltak. A kísérők, érdeklődők és ismerősök először Benét fogták közre a kihagyott helyzetek miatt.

Túlságosan biztosra mentem — panaszkodott. — Levettem a labdát, körülnéztem és elnyestem Carnus mellett, de ílyet még nem is láttam, fejezől vágódott ki a mezőnybe.

Albert Flórián szerint kitűnő volt a francia együttes. — Sajnálom, hogy nem tudunk nyerni. Ha az első negyedórán kijött volna a lépés, simán győzünk, s akkor nyugodtan nézhetnénk a további mérkőzések elé — állapította meg.

Szücs Lajos: „Rengeteget futottam, a franciák nagyon mozgékonyak voltak, ügyesen adogattak. Egy tanulság: a lehetőségeket nem lehet kihagyni.”

Páncsics Miklós: „Tulajdonképpen alaposan meg kellett kinlődnünk a döntetlenért, pedig ha az elején odafigyelünk, simén nyerhetünk volna.”

Hoffer József szövetségi kapitány tárgyilagosan megállapította, hogy a magyar válogatottnak idehaza sem lehet százszázalékos bizonyos a győzelem a külföldi csapatokkal szemben.

Dr. Szatmári István, az MTS elnökhelyettese dicsérte a csapatot.

A kis emberek a legerősebbek Földi második!

Érdekes kimutatást készített a nyugatnémet Sport Illusztráció című folyóirat. Közli a súlyemelő-ranglistákat valamennyi súlycsoportban, majd kiszámítja, kik azok a versenyzők, akik testsúlyukhoz viszonyítva a legnagyobb teljesítményt nyújtották.

A lap kimutatja, hogy relative a kis emberek a legerősebbek. A japán Yoshinobu Miyake a 60 kilósok súlycsoportjában két éve állította fel 400 kilós világrekordját, vagyis a három fogásnében összesítve testsúlyának 6,66-szorosát emelte fel. (Érdekes, hogy 1931-ben 400 kiló volt a nehézsúlyú világsúcs.) Miyake mögött Földi Imre a második helyezett, aki 36 kilósan összesen 372,5 kg-ot teljesített, vagyis testsúlyának 6,65-szörösét. A harmadik a lengyel Baszanowski: súlya 67,5 kiló, teljesítménye 445 kiló, a szorzószám 6,59.

A világ legerősebb embere a szovjet Alekszejev, testsúlyának (145 kiló) „csak” 4,37-szeresét emelte fel (625 kg) Ha Miyakéval kívánna vetélkedni, akkor 952,4 kilóra kellene javítani a 625 kilós világsúcsot.

Az eddigi legnagyobb vivó VB-re készülnek Bécsben

Az osztrák fővárosból érkező hírek szerint az eddigi legnagyobb vivó-világbajnokság megrendezésére készülnek Bécsben. A csaknem kéthetes versenysorozatban valamennyi világrész képviselve lesz, s mintegy 600 vivó lép pástra az egyéni és a csapatversenyekben. Miután rendkívül megemelt küzdelemssorozatára van kilátás, a rendezők úgy döntöttek, hogy a programba egy pihenőnapot is beiktatnak. Július 5-én, az ünnepélyes megnyitót követően a férfiak egyéni selejtezőivel kezdődik a BV, és 16-án a párbajtőr csapatdöntőjével zárul.

A magyar kardvivók Münchenben lépnek ismét pástra, ahol egyéni viadalarra és NSZK-Magyarország összecsapásra kerül sor. A magyar színeket Kovács Tamás és Attila, dr. Bakonyi dr. Moravcsik, Marót és Hammang képviseli.

Kevés a minősített versenyző

Egyharmada jelent meg a meghívottaknak az atléták országos értekezletén, ahol megvitatták a sportág helyzetét. Nyíró György főtitkari beszámolója megállapította, hogy az elmúlt tíz évben 23 százelekkel csökkent a minősített versenyzők száma. Igaz, 1967 óta mutatkozik valamelyes javulás.

Svájciak az A csoportban

Az UEFA ifjúsági labdarúgóturnájának tizenhatos döntőjébe jutásért befejeződtek a selejtező mérkőzések. Az utolsó találkozó, Emmerbrückben, Svájc 2:0 (0:0) arányban győzött a visszavágón Málta ellen. Mivel a két csapat közötti találkozó La Valettában 0:0-ás döntetlennel ért véget, a svájci fiatalok jutottak a csehországi UEFA-torna csoportjába.

Szabadfogású bajnokok

A legutóbbi verseny alapján az idei szabadfogású bírkózó Budapest-bajnokok: Laták (BVSC), Rácz (Csepel), Kiss (Csepel), Kollarik (Bp. Spartacus), Katz (FTC), Kalinszky (Bp. Spartacus), Géth (Bp. Honvéd), Bajkó (Vasas), Németh (Kinizsi Húsos), Argat (Bp. Spartacus).

A VILÁG SPORTJA

Az egészséges öregedés tudománya A nagy H. H. állást keres

Lee Evans, a mexikói olimpia 400 méteres síkfutásának aranyérmese, világcsúcstartó, kijelentette, hogy nem indul a müncheni olimpián, ha megengedik Rhodézia részvételét. Evans közölte azt is, hogy ebben az esetben nem elégszik meg a pusztán távolmaradással, hanem felszólítja a színes bőrrű amerikai atlétákat, hogy juttassák kifejezésre rosszszállásukat, és szervezzék meg az olimpia bojkottálását. Mint ismeretes, a mexikói olimpián Evans volt az egyik vezetője azoknak a néger atlétáknak, akik eredményhirdetésekor fekete harisnyában, fekete sapkában és felemelt ököllel néma tüntetést rendeztek az amerikaiak négerellenes, fajgyűlöli politikája ellen.

Az egészséges megöregedés tudománya a francia sportorvosoktól is állandóan foglalkoztatja. Két ismert francia gerontológus orvos, Plas és Longueville most hosszabb tanulmányban szállt síkra amellett, hogy az idősebb embereknek 70, 80, sőt 90 éves korukban is sportolniuk kell. Az orvosok szerint a fizikai tevékenység állandó mindenki számára, aki túl van bizonyos koron. Az orvosok már több mint tíz éve megfigyelés alatt tartják 50 éven felüli pácienseiket, és azt tapasztalják, hogy a sportoló idős emberek fizikai, lelki, esztétikai és

pszicho-motorikus szempontból egyaránt felülmúlják a nem sportoló öregeket.

Helenio Herrera, a labdarúgás nagy mágusa furcsa helyzetbe került. Miután az AS Roma vezetősége azonnal hatállyal felmondott neki, és a jövőben nem tart igényt edzői szolgálataira, pillanatnyilag szerződés nélkül áll, és eddig egyetlen olasz csapat sem kapott két kézzel utána. sőt — még kismúl sem. A Messagero című nagy olasz napilapban néhány nappal ezelőtt a következő apróhirdetés jelent meg: „Keressék egy labdarúgó-egyesületet komoly elnökkel, akivel bizalmi alapon szerződést köthetnek, és lojálisan együttműködhetnek: aki megtartja írásban és szóban vállal kötelezettségeit, s aki szívből viseli edzőjének, játékosainak és

RÖVIDEN

Négyévenként EB

Az Európai Atlétikai Szövetség ülésén határozat született, hogy az Európa, Észak és Dél-Amerika viadalarra augusztus 20—21-én, Torontóban kerül sor. Úgy döntöttek, hogy 1974-től négyévenként lesz Európa-bajnokság. Fedettpálya EB-re minden évben kerül.

Rigert 545 kiló

David Rigert, az elmúlt évben feltűnt szovjet súlyemelő vasárnapi újabb két világrekordot állított fel félnehézsúlyban: összesítetten 545 kg-mal, eznek megfelelően 202,5 kg-mal. Mindkettőben saját csúcsát szárnyalta túl. A svéd Bettembourg ugyancsak félnehézsúlyban ért el világrekordot: nyomásereedménye 193 kg.

Az amerikai Jim Ryan visszatért az atlétika pályára. Első versenyén az egymérföldes távot 3:55,8 perccel nyerte; ez a világ idei legjobb eredménye.

ASZTALITENISZ. A Kínában vendég szereplő angol csapat 5:4-re győzött egy kínai válogatott ellen. Az angol nők is sikeresen szerepeltek: 3:0-ra vertek egy kínai együttest. A kínai csapatokban szereplő versenyzőkről nem érkezett jelentés.

Hargitay Andrásra, a 15 éves magyar úszóra már felfigyelték tavaly Barcelonában is, és most a kecskeméti verseny után újranevített hangos az úszóvilág. A francia „Equipe” megállapítja: nincs kétség, ez a fiú az úszó sport jövője. „supercrack”-je, a fincs messze, hogy megdöntse Fassinacht és Larsson Európa-rekordjait.

TORNÁ. A Bp. Honvéd nemzetközi versenyen, a szerenként döntőben a svájci Grutmann és a jugoszláv Plestenyák (talaj), Bérczi (légelés), Kovács (gyűrű), a svájci Rohner (légelés), a nyugatnémet Hüpner (korlát), a svájci Grutmann (nyújtó) szerepelt meg az elsőseget.

Börzsei János, az MLSZ főtitkára képviseli a Közép-Európai Kupa középdöntőjébe bejutott MTK és Csepel együttesét a sorolón, amelyen Salzburgban tartanak. A középdöntő két másik résztvevője az osztrák Austria Salzburg és a jugoszláv Celje együttes.

Dr. Kuti Lajos, a Magyar Országos Szövetség főtitkára felmentése kérte tisztségétől. A főtitkár három és fél éve dolgozott a szövetségben. Lemondólevelében arra nyilatkozta, hogy személyi támaszok érték, és a további ellenléte csak akadályozná a magyar úszóportál végzet munkát.

Az NDK idei ökölvívó-bajnokságán a tavalyi győztesek közül heten léptek sorból. De csak négyen nyertek most is: Blum, Fambach, Wolke (aki egy súlycsoporttal feljebb, nagyvívóban indult) és Limant. A bajnoki viadal megkezdése volt a 19 éves váltósúlyú Weidner, aki az elődöntőben a tavalyi kisváltósúlyú bajnokot, Tlapoldot győzte le, a döntőben pedig kitért a nyert. Az új bajnokok papírútló felé: Wainhold, Blum, Förster, Bollow, Fambach, Beyer, Weidner, Wolke, Urbach, Sachse, Limant.

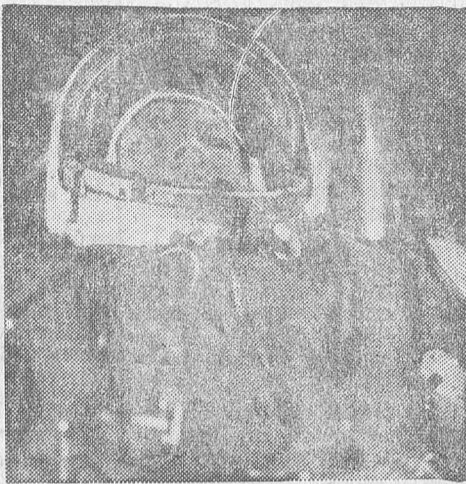
Halleban, az NDK-Szovjet öntözvények közötti válogatott úszóversenyen a 100 méter férfi pillangóúszásban új Európa-rekord született: Roland Madtes 56,1 mp-es eredményével adta a múltnak a régi Európa-csúcsot, amelyet a nyugatnémet Hans Lampe tartott 57,5 mp-cel.

NDK-Csehszlovákia 11:7 (5:2). Neubrandenburg. Női kézilabda VB-selejtező. Az NDK válogatottja az első mérkőzését is megnyerte és így bekerült a decemberi hollandiai 12-es döntőbe. A Malmőben rendezett atlétikai versenyen a tűzfűtő csapat díszkoszva, Richard Bruch, a világon elsőként, időtöltés a 70 méter. Eredménye 70,12 méter. 1,72 méterrel jobb, mint az amerikai Jay Silvester világrekordja. Az eredmény mérlegvilágcsúcst, mer a díszkosz az utánméréskor a mezenedett 2500 gramm helyett csak 2492 gramm volt.

TUDOMÁNY TECHNIKA

Az ember és a csillagok...

Évszázadunk első felében az emberiség tudása az univerzumról az addiginak százszorosára növekedett; 1950 és 1970 között ismét százszoros volt az ismeretek gyarapodási szorzója, s ez a szédületes ütem majdnem teljes egészében az űrkutatásnak tulajdonítható.

A történelmi űrrepülés. — Jurij Gagarin a Vosztokek kabinjában

A Nemzetközi Asztronautikai Szövetség döntése szerint az űrkutatás kezdő napja: október 4. Ekkor juttatták Föld körüli pályára az első, ember alkotó, az égitestek mechanikája szerint keringő tárgyat, a Szputnyik-1-et. A világszerte most sorra kerülő megemlékezéseket az űrkutatás második születésnapja jegyében rendezik: 1961. április 12-én lépett ki az első ember, Jurij Gagarin a világűrbe.

őrízze fizikai és szellemi integritását.

MENTŐHÁLÓ NÉLKÜL?

Űrhajók, Föld körül keringő laboratóriumok, időjárásjelző és távközlő mesterséges holdak, automata Hold-, Venus- és Mars-szondák — 10 év alatt sok száz objektumot küldött az ember a naprendszerbe. A vágó cél természetesen az, hogy maga az ember is ott legyen.

Az artisták úgy hajtják végre legmerészebb mutatványukat, hogy alattuk mentőháló feszül, az esetleges végzetes lezuhanás kivédésére. Az asztronauták teljesítménye — minden elismerés a porond művészeinek! — messze felülmúlja az artistákét. Hozzávetőleges tehát a nyugati sajtó hasonlata: mentőhálójával vagy anélkül hatoljon-e az ember mind távolabb és távolabb a világűrbe?

A különös kérdést az Apollo-13 amerikai Hold-expedíció, szerencsére jól végződött balesete tette időszerűvé. Akkor került napirendre a téma: nemzetközi megegyezésnek kell születnie, elsősorban az űrkutatásban vezető Szovjet, unió és az Egyesült Államok között a bamba jutott asztronauták kölcsönös megsegítése ügyében. Az elvi egyetértés örvendős, — a technikai részletek kidolgozása bonyolult feladat.

Az elmúlt évben, az Apollo-13 ügye után került ismét nagy nyomattal előtérbe a vita, vagy inkább fontolgatás, számítás: az amerikai vagy a szovjet űrprogram célszerűbb-e?

Döntőbíró természetesen az idő lesz. A Szovjetunió mindenesetre gazdaságosabb megoldásokra törekszik (eddig el is érte), és a maximális eredményel együtt az űrben dolgozó ember lehető legnagyobb biztonságát tartja szem előtt. Mert az űrkutatás nem lehet öncélú erőmutatványok sorozata, a Földön kívüli előbb-utóbb olyan tevékenységet kell folytatni, amely a mérhetetlen térségek mérhető hasznát hozza parányi bolygók parányi lakóinak. Ebben a táv-

latban még nem tudhatjuk, hogy a Lunohod-1 immár fél évig tartó jövés-menése a Holdon, időnkénti „elalvása” a világűr dermesztő hidegében és „felébredése”, amikor a Nap mellette táplálja elemeit, milyen gyakorlati haszonnal jár évek múlva.

Nemzetközi egyetértés uralkodik abban a kérdésben, hogy az ún. alap kutatás gyorsuló korunkban is csak az első évtized után kifizetődő. Bizonyosan megérjük, hogy nemcsak abszolút egészséges és professzori képzettségű asztronauták hagyhatják el a Földet, utazhatnak a súlytalanság kényelmetlen állapotában, hanem az orbitális űrállomásokon bárki úgy tevékenykedhet majd, mint ma a földi munkahelyén.

Fontos tehát a mentőháló, sőt: hálózat. De olyan űrprogramot is ki kell dolgozni, amely enélkül is a lehető legnagyobb biztonsággal működik.

A TUDÁS LÁNCREAKCIÓJA

Régi igazság: tovább kell tekinteni annál, ami elérhetőnek látszik, hogy valóban előbbre jussunk. Galilei, Ciolkovszkij, Einstein többről álmodott, mipt amennyi konkrét ismerettel akkor az emberiség rendelkezett. Ezzel a még nem létező többlettel vitték előbbre korukat és az utókorat.

Az űrkutatás nyelvére lefordítva: a lehetetlenre kell vadászni, hogy kézre kerüljön a lehető. És közbülső terméként létrejön az ismeretek robbanásszerű gyarapodása, láncreakciója, egyik eredmény a hatások sorozatát váltja ki. Ilyen értelemben az űrkutatás a tudományok egész sorát indította újabb fejlődésnek. Azokat is, amelyek alapul (kibernetika, távirányítás), és létrehozott új tudományokat, illetve tudományágakat, mint az űrbiológia, űrkémia, űrmeteorológia.

Új megvilágításba került az emberi szervezet túróképesége, új távlatok nyitlak a gyógyítás előtt az űrsznanatóriumok egyáltalán nem utópisztikus lehetőségével, vagy akár a komputer diagnosztizáló, körmegállapító eljárásokkal.

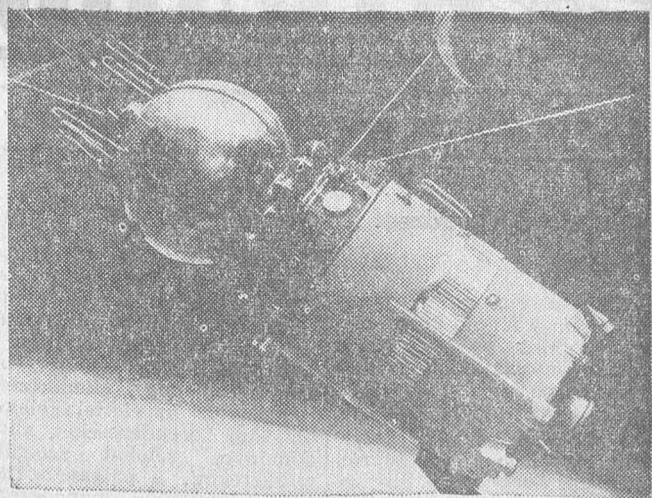
A jövő a múltra épül, s ha az űrkutatás segítségével megismerjük Földünk és a csillagok keletkezésének folyamatát, céltudatosan alakíthatjuk az emberiség jövőjét.

Évezredekben át tartott az ábránd, hogy a csillagos ég természet fölötti lények lakhelye. Ehelyett az univerzum milliárd fényévi távolságokig letapogatható, mérhető, megismerhető térséggé változott, — s így lett igazán izgalmas, ha úgy tetszik: rejtélyes, fantáziát tápláló a mindenség.

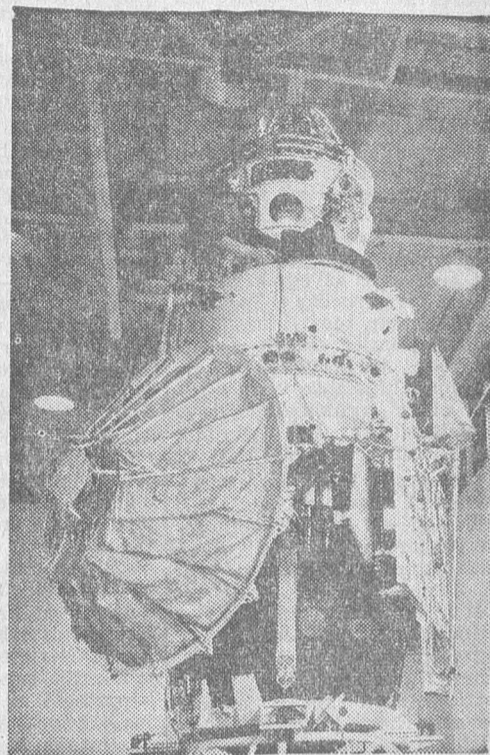
A csillagokat már nem magányos emberek ostromolják, titokban és szegényes műszerekkel. Az űrkutatás társadalmi ügy, és hamarosan nemzetközi, majd összemeri-

ségi ügyvé kell lennie. Az emberfaj közös, béltés ügyévé.

Ezt a gondolatot fejezi ki az Iparművészeti Múzeum üvegcsarnokában a Gagarin-évforduló alkalmából bemutatott szovjet űrhajózási kiállítás.

A szovjet űrhajók, illetve űrszondák néhány típusa

A Lunohod 1. térképezi a Holdat

A Lunohod-1 továbbra is sikeresen teljesíti feladatát. Eddig több mint 100 kitűnő minőségű panorámaképet, több ezer televíziós felvételt továbbított a Földre — írja Borisz Rogyinov professzor a Pravdában.

A szovjet önjáró új irányú szab a kutatások számára: olyan automatikus távirányítású berendezések megteremtéséről van szó, amelyek felhasználhatók földi térképészeti felvételek elkészítéséhez.

A Lunohod-1 az alábbi módon készíti a topográfiai felvételeket: Az önjáró berendezés mozgásakor lerakja az úgynevezett felvételi nyomot. Ennek a rendeltetése egy olyan hálózat elkészítése, amelyhez viszonyítva a térképre felvehető a domborlati helyzet — írja Rogyinov. — A felvételi nyom elkészítése érdekében megméri a megtett útszakaszok hosszát és az ezek által bezárt szögeket. A Lunohod megállási pontjain televíziós felvételeket és mérési adatokat továbbít a Földre, ahol aztán megtörténik a felvételek fotogrammetrikus feldolgozása, amelynek eredményeképpen összeállítják a helyszín egyes részleteinek vázlatait.

Széntüzelés — salak nélkül

A Német Demokratikus Köztársaság rathenowi kályhagyárában gyártott, korszerű, szilárd tüzelőanyagos kályhákban csaknem salakképződés nélkül elérhető a barnaszén- és kőszénkoksz, a barnaszénbrikett és az antracit. Az önműködő szabályozószervezet megakadályozza a tűz idő előtti kialvását is, továbbá a kályha túlterhelését. A csaknem salakmentes elégetés nemcsak gazdasági szempontból, hanem környelmi szempontból is jelentős: az eddigieknél lényegesen könnyebb a kályhát tisztítani.

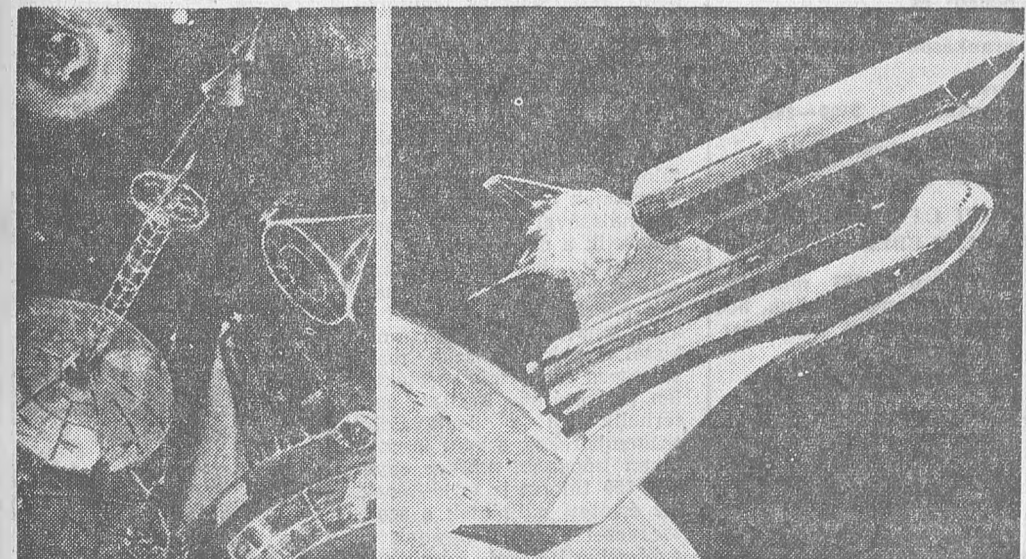
Oscar Wilde a dohányzásról

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
15							16					17	
18							19			20		21	
22			23		24				25		26		27
28			29						30		31		32
33		34		35					36				37
38			39		40		41				42		
43				44		45			46		47		48
49				50		51		52		53		54	
55			56		57		58		59		60		
			61		62		63		64		65		66
67	68		69						70		71		72
73			74		75				76		77		78
79				80									
			81		82		83						84
85	86			87		88		89		90		91	92

VIZSZINTES: 1. Az idézet első része (folyt. a függ. 1. és a vízsz. 22. sz. sorokban). 15. Első útján (1812-ben) jéghegynek ütközött és elsüllyedt. 16. Virágra jellemző. 17. Legelő. 18. Derékot viselik. 20. „Pályám... égető, mint Nessus vére” (Arany J.). 22. Az idézet befejező része. 26. Szántóföldi munka. 28. Eleven. 29. Szándékosan. 32. Egy helyen maradt. 33. ...-lom, kncat. 35. Rábával emlegetik. 36. Cipő is, nye-

reg is készül belőle. 37. Etelka becézve. 38. Mutató szó. 40. Kiltartó munkával megváltoztatja valaki nézetét, szokását. 42. „Tlno” egy-nemű betű. 43. Nyitva. 45. Talán, rövidében. 46. Nagy a levele. 48. Szél ígéje. 49. Csúsztatva odébb helyezett. 51. Oldalt hallik. 53. Az első teljes hazai lexikon volt (1892-1896). 55. Szomszédos betűk. 58. Közúti villamosvasút. 58. Három római szám. 60. Terem; régiesen. 61. Egymást

előző betűk. 62. Nevetségesen pocakos. 65. Mű, ismert latin szóval. 67. A lengyel légitársaság. 69. Igen kemény fém. 70. „Van” betű. 72. Ez pedig „dj” betű. 73. Karddal, vagy törrel versenyző. 75. Rontották a minőségét. 78. Hírszolgálati iroda, röv. 79. Kezdetől, eredetileg. 81. Hosszúsági híányt pótol. 84. Patakokcska. 85. Napszak. 87. A japán szigetek őslakói. 90. Szövetfajta, a gyártás technológiája után elnevezve. Beküldhető 1971. május 22-ig, a Vizszintes: 1, 22. függőleges: 1.

A jövő, egyelőre elképzelés: szovjet Föld körüli állomások (balról), amerikai szárnyas űrhajó, a hosszabb expedíciók elindítója (jobbról)

Sinka József fizikus nyilatkozata

(Folytatás az 1. oldalról.)

sa. Ezzel párhuzamosan ugyancsak jelentős a Föld körüli térkép, valamint a Hold és a bolygók automatákkal történő kutatása.

A mostani kísérlet előzményei kapcsán meg kell emlékezni azokról a lépésekről, amelyeket korábban a Szozjuszorozat keretében valósítottak meg. Ezek valamennyien fontos kérdéseket tisztáztak az űrállomások létesítésével kapcsolatos rakéteknikai, műszaki és egyéb feladatok vonatkozásában.

1969 januárjában a Szozjusz-4 és -5 embert szállító űrhajó összekapcsolásával valósult meg az első kísérleti űrállomás. Külön érdekessége még ennek a kísérletnek, hogy két részvevő, az egyik Hrunov, a másik pedig a Szozjusz-10 fedélzetén most utazó Jeliszjev, űrhajót cserélt a világűrben. Az átszállást a világűrben hajtották végre, először olyan űrhajóban, amely életfeltételeit az űrhajótól függetlenül is biztosította.

Ugyancsak 1969-ben, az ősz folyamán került sor a Szozjusz-6, -7, -8 kötelékrepülésére. A három űrhajós olyan manőversorozatot hajtott végre, amely igen jó gyakorlat volt az űrpilóták számára az űrállomások létesítésénél szükséges megközelítések elvégzéséhez. Ugyanezen kísérlet sorozat keretében került először sor arra, hogy hegesztési feladatokat végezzenek el a világűrben. Ez rendkívül fontos a több darabból összeszerelt űrállomások egyes részeinek szilárd és légzáró összekötésénél.

1970 tavaszán került sor a Szozjusz-9 űrrepülésére, amelynek két utasa 424 óras időtartamú repülési rekordot állított fel. A Szozjusz-4-től a Szozjusz-9-ig bezárólag lefolytatott kísérletek tisztázták tehát a manőverezés, az összekapcsolás és az űrben való húzamos tartózkodás alapvető kérdéseit. Ennek eredményeként kerülhet sor arra a továbblépésre, amely minden bizonnyal a Szozjusz-10 felbocsátásával most vette kezdetét.

Feltételezhető, hogy a Szaljut egy cserélhető személyzetű űrállomás prototípusa. Nem véletlen, hogy a Szozjusz-10 személyzete csak akkor indult kozmikus útjára, amelynek

programjában a Szaljuttal kapcsolatos műveletek is helyet kaptak, amikor az új típusú tudományos űrállomás már néhány napot eltöltött a világűrben. Ez ahhoz volt szükséges, hogy ellenőrizzék rendszereit: az életfeltételeket biztosító berendezéseket, a tudományos célokat szolgáló műszereket, a pályaváltoztatásra szolgáló manőverező rendszer elektronikuss és rakéteknikai elemeit. Mikor ezek felülvizsgálata egyértelműen pozitívnak bizonyult, akkor kerülhetett sor a Szozjusz-10 startjára.

Nem tekinthető véletlennek, hogy a háromtagú személyzet két tagja, Satalov és Jeliszjev veteránok számát az űrrepülések történetében. Mindketten részt vettek annak idején a Szozjusz-4 és -5 összekapcsolási manőverében, majd a későbbiekben további úrutazásokat hajtottak végre, ugyancsak Szozjusz típusú űrhajókon. Tapasztalataik kedvező lehetőséget kínálnak újabb és bonyolultabb feladatok sikeres megoldásához. Feltételezhető a hivatalos közlemények alapján, hogy a mostani repülés keretében sor kerül a Szaljut és a Szozjusz-10 összekapcsolására. Ezt követően várható, hogy űrhajósok szállnak át az előre felbocsátott rendszerbe, ott tudományos kísérleteket végeznek a fedélzeti rendszerekkel. Elképzelhető az is, hogy a Szozjusz-10 orbitális kabinját a Szaljuthoz kapcsolva hagyják hátra a világűrben. Ezzel tudományosan lényegesen megnövelik a Szaljut hasznos munkaterületét és a tudományos célokra szolgáló berendezések mennyiségét.

A feladat teljesítése után a három utas a leszálló fülkével térhet vissza a Földre. Az sem tűnik lehetetlennek, hogy a program ezzel sem ér véget. Újabb Szozjusz-felbocsátással vagy bocsátásokkal az orbitális űrállomás mind méreteiben, mind pedig tudományos hatékonyságában tovább gyarapítható. Az egyes felszállások így lehetőséget kínálnának rá, hogy a személyzetcserevel egybekötve fokozatosan kiépítsenek egy hatékony kozmikus rendszert, amelynek méreteit mindaddig növelni lehet, amíg az egyáltalán célszerű.

Simán leszállt a Szozjusz-10

Folytatja programját a Szaljut

MOSZKVA: Vasárnap a Szaljut űrállomással közösen végzett kutatási program teljesítése után a Szozjusz-10 űrhajó — Vlagyimir Satalov, Alekszej Jeliszjev és Nyikolaj Rukavisnyikov irányításával — sima leszállást hajtott végre a Szovjetunió területén, 120 kilométerre északnyugatra a kazahsztáni Karaganda várostól. A kozmonauták jól érzik magukat. A mostani repülés folyamán végre hajtott kutatások a Szaljut tudományos űrállomással együtt végzett közös munkaprogram részét képezik.

Május: szolidaritási és békehónap

Nagyszabású

nemzetközi békedemonstráció lesz a BVT májusi budapesti közgyűlése

Sebestyén Nándorné, az Országos Béketanács titkára nyilatkozott a Béke-világtanács Budapestre összehívott közgyűlésének előkészületeiről. A tanácskozás májusban lesz.

Plenáris üléssel nyílik meg 13-án a Béke-világtanács közgyűlése az Építők Rózsa Ferenc Művelődési Házában. Körülbelül 800 külföldi vendég, a világ minden tájáról érkező delegációk részvételére számítanak.

Párhuzamosan a közgyűlés tanácskozáival, Budapest és szerte az országban különféle megmozdulások, események sorozata várható május közepére. A külföldi vendégek közül kisebb-nagyobb delegációkat hívnak, várnak a megyékbe a társadalmi és tömegszervezetek. Indokain nap lesz május 14-e a közgyűlésen, s ehhez a naphoz budapesti nagygyűlés is kapcsolódik. A Hanoi parkban békedemonstrációra kerül sor: a budapesti fiatalok képviselői találkoznak a közgyűlésen részt vevő fiatal küldöttekkel és hazánkban tanuló külföldi diákokkal.

A közgyűlés utáni napokban további események gazdagítják a májusi béke- és szolidaritási hónapot. Többek között sor kerül Budapestén az európai fővárosok békemozgalmait képviselő delegációk találkozására.

Nagyszabású felvonulásra készül Budapest május elsején

Több üzemben május 1-én: feleségek és gyermekek napja

GAZDAG PROGRAM A ZENÉS ÉBRESZTŐTŐL AZ UTCABÁLIG

A SZOT-székházban Verbai Lajos, a Szakszervezetek Budapesti Tanácsának titkára tartott sajtótájékoztatót a főváros május elsejei eseményeiről. Elmondotta, a főváros lakosságának ünnepi felvonulása ötvenes tervünk célkitűzéseinek látványos propagandája lesz; a kerületek élén a legjobb munkások haladnak majd.

A felvonulás szervezői eredetileg 200—220 ezer felvonulóval számoltak, de az előjelből úgy látszik, hogy ennél többen, mintegy 250—300 ezren készülnek az ünnepségre. Az ünnep valójában már április utolsó napjaiban kezdődik. Több napüzemben, így például Csepelen április 30-án megtartják a gyermekek és feleségek napját. Meghívják az üzembe a dolgozók családtagjait, majd a gyárlátogatás végén fehér abrosz mellett koccintanak. Április 30-án este Somoški Gábor, a SZOT-titkára köszönti az ország dolgozó népét május elseje alkalmából.

Az ünnep reggelén városzerte zenés ébresztővel kezdődik a nap, majd a Felvonulási téren 9-től 10 óráig térzene és kórushangverseny várja a budapestieket. A hagyományokhoz híven 10 óra körül megszólalnak a fanfárok és elkezdődik a budapestiek felvonulása. A menet élén arany talpazaton a nemzetközi munkáosztagly hatalmas vörös zászlaját viszik, majd tarka, színpompás virággal díszített földgömb következik. Impozáns látvány lesz a népköztársaság hatalmas címere, majd a negyedik ötvenes terv célkitűzéseit bemutató transzparensok sorozata. Ezután következnek Budapest ifjai, gyermekei: óriási virágot hoznak, amelynek szirmait a szocialista országok zászlaiból formázzák. Kétezer úttörő közsönti a tribün közönségét, a kiváló munkásokat, tudósokat, párt- és állami vezetőket.

A KISZ-isták és az úttörők felvonulása ezúttal is látványos eseménye lesz a május elsejei ünnepségnek. A menettől élén haladó első transzparensuk felirata: A párttal, a néppel egy az utunk! E feliratot 2500 úttörő követi. Ezután ötszáz ifjúgardista menete hozza a KISZ budapesti bizottságának hatalmas zászlaját, majd ötszáz fiatal piros-fehér-zöld zászlókat. Mögöttük 3500 ifjúkommunista vonul fel szakmunkásruhákban, őket követi ötszáz lány piros zászlóval, majd újabb ötszáz lány dobgyakorlatot mutat be. A fiatalok menetét ötszáz vörös zászlós fiú zárja.

Ezután következik a budapesti kerületek menete nyolc oszlopban. Valamennyi kerület élén a párt és a kormány vezetői haladnak majd. A felvonulást 2600 sportoló tarka csoportja fejezi be.

Május elsején 24 helyen rendeznek a fővárosban utcabál- és több mint száz műsort adnak ismert színművészek, amatőr színjátszócsoporthoz, különböző együttesek.

nyos eseménye lesz a május elsejei ünnepségnek. A menettől élén haladó első transzparensuk felirata: A párttal, a néppel egy az utunk! E feliratot 2500 úttörő követi. Ezután ötszáz ifjúgardista menete hozza a KISZ budapesti bizottságának hatalmas zászlaját, majd ötszáz fiatal piros-fehér-zöld zászlókat. Mögöttük 3500 ifjúkommunista vonul fel szakmunkásruhákban, őket követi ötszáz lány piros zászlóval, majd újabb ötszáz lány dobgyakorlatot mutat be. A fiatalok menetét ötszáz vörös zászlós fiú zárja.

Ezután következik a budapesti kerületek menete nyolc oszlopban. Valamennyi kerület élén a párt és a kormány vezetői haladnak majd. A felvonulást 2600 sportoló tarka csoportja fejezi be.

Május elsején 24 helyen rendeznek a fővárosban utcabál- és több mint száz műsort adnak ismert színművészek, amatőr színjátszócsoporthoz, különböző együttesek.

Intézkedés nyugdíjasok munkavállalásairól

A SZOT Társadalombiztosítási Főigazgatósága az idén csoportosan újabb 15 000 nyugdíjas számára tette lehetővé, hogy évi 6000 forint értékűnél több munkát vállalhasson. A már korábban kiadott engedélyekkel együtt a kezdvezményt körülbelül 40 000 nyugdíjasra terjesztették ki. Többségük évente 12 000 forintért vállalhat munkát.

Tanácskoznak tizennégy ország munkahigiénikusai

Dr. Szabó Zoltán egészségügyi miniszter nyitotta meg az Országos Közegészségügyi Intézet előadótermében a Magyar Munkahigiénikusok Társaságának négynapos kongresszusát. Beszédében hangsúlyozta: a tudományos-technikai forradalom számos olyan, korábban nem ismert munkahigiéniai kérdést vet fel, amelynek megoldásán világszerte fáradoznak. A szocialis-

ta egészségügy, amelynek középpontjában a dolgozó ember áll, az elmúlt két évtizedben jelentőségének megfelelően, figyelmet szentel a foglalkozási ártalmak kivédésének, megelőzésének, következményei elhárításának. A kongresszus gazdag tematikája — mondotta a miniszter — reményt nyújt arra, hogy a mostani tanácskozás nemcsak a hazai, hanem a nemzetközi orvostudományt is újabb értékes eredményekkel gazdagítja.

A tanácskozáson a magyar szakemberekkel együtt 14 ország munkahigiénikusai tudósai és kutatói vettek részt. A Magyar Munkahigiénikusok Társaságának elnöke, dr. Timár Miklós professzor átadta a társaság tiszteletbeli tagsgárol szóló oklevelet több neves külföldi tudósnak. Személyesen vette át az oklevelet Sven Forstman, a Stockholmi Munkaegészségügyi Intézet igazgatója, aki 14 évig volt az Egészségügyi Világszervezet tanácsadó szerveként működő Nemzetközi Munkaegészségügyi Állandó Bizottság elnöke. Ugyancsak személyesen vette át a tiszteletbeli tagságról szóló oklevelet J. Nofér professzor, a Lódzi Munkaegészségügyi Intézet igazgatója, a nemzetközi bizottság elnöke.

A négynapos tanácskozás az ipari és növényvédelmi munkafolyamatokból eredő mérgek problémáival, a foglalkozási eredetű légzőszervi megbetegedésekkel, a zaj- és vibrációs ártalmak halláskárosító és a vegetatív idegrendszerre gyakorolt hatásával foglalkozik.

A vasasszakaszervezet központi vezetőségének legutóbbi állásfoglalása értelmében a kohászati és a fémipari vállalatoknál csökkentik az egy dolgozóra jutó túlóra felhasználását.

Az illetékesek közölték: ahol szükséges, továbbra is lesz túlórázás, az engedélyezett óraszámok egyenletesebb felhasználásával azonban megszüntetik a negyedévi, év végi csúcsokat, „hajrákat”. A személyenként ledolgozható havi túlóra keret csökkentésével és a folyamatos túlóra-felhasználással megakadályozzák majd az egyes csoportok mértéktelen túlórázását. Ezáltal nem terhelik túl a legkiválóbb szakembereket, s nem lesznek olyan hónapok, amikor egyesek 150 túlórárt is teljesítenek. Az érintett vállalatok a szakszervezet állásfoglalásának figyelembevételével készítik el júniusig, új kollektív szerződésüket.

Gyorsabban nő a termelékenység, mint a termelés

A KGM első negyedévi mérlege

A Kohó- és Gépipari Minisztériumhoz tartozó vállalatok az év első negyedévében átlag 3,7 százalékkal többet termeltek, mint az elmúlt év azonos időszakában. Mivel időközben a kohászok létszáma 1,4 százalékkal csökkent, az iparágé pedig a tavalyival megegyezik, a termelékenység a termelésnél gyorsabb ütemben nőtt.

Ezúttal a műszeripar és a híradástechnika termelése fejlődött a legdinamikusabban; a műszeripar 12,5, a híradástechnika pedig 10,5 százalékkal termelt többet az első

negyedévben. A műszeriparban igen jó kapcsolatokat építettek ki, hatékonyan segítik egymást a vállalatok. A Metripon Mérleggyár például a Kontaktgyárral is ellátja az egyébként nehezen beszerezhető könnyűfémöntvényvel, míg a Kontakt biztosítja a finomfogaskerekeket a műszeripar csaknem valamennyi vállalatának.

A gépiparban a legnehezebb probléma jelenleg az öntvényellátás; ennek megoldására a kooperáció megszüntetése sem elegendő, központi intézkedésekre is szükség van.

ÁPRILIS 4. KTSZ

budapesti munkahelyekre keres

szóműveseket, segédmunkásokat, kubitásokat, ácsokat.

Szállást, étkezést, 44 órás munkaidőt, heti szabad szombatot biztosítunk.

Ugyancsak keresünk budapesti lakással rendelkező, vagy bejáró dolgozókat

festő, asztalos, víz-gázszerelő, hidegburkoló szakmában, szak- és segédmunkásokat budapesti munkára.

Jelentkezés:

Április 4. Ktsz. Budapest, VIII., Auróra u. 23. Munkaügy.

Budapesti Erőtakarmánygyár

FELVÉTELRE KERES SEGÉDMUNKASOKAT, VILLANYSZERELŐ, ÉS MOLNAR SZAKMUNKASOKAT.

Kereseti lehetőség: Segéd- és betanított munkások 2300—2500 Ft

Szakmunkások 2500—2800 Ft

Minden második héten szabad szombat.

NAPI 4 FORINTÉRT ÜZEMI EBÉD

A telefonon belüli munkásállással rendelkezők, hol 8—10 főt tudunk elhelyezni.

JELENTKEZNI LEHET:

Budapest, IX. Soroksári út 33.

Lantos Péter üzemvezető-érel.

Vetik a rizst a Dél-Alföldön

Magyarország hagyományos rizstermelő vidékén, a Tisza déli szakaszának és a Körösnek a völgyében — a talaj felmelegedésével egyidejűleg — megkezdődött a vetés. Csongrád és Békés megye állami gazdaságai a tavalyihoz képest több mint félezer holddal növelik a területet, és mintegy 6300 holdon kerül földbe a vizigabona” magja.

A dél-alföldi rizses tájkonzet bővítésére azért kerültek sor, mert intenzív gépesítéssel biztonságosabbá vált a termelés, növekednek a hozamok. Tavaly 90 százalékos volt a gépi betakarítás, az idén 15 új nagy teljesítményű szovjet kombajn tovább könnyíti a rizs aratását.

A csongrád-békési állami gazdaságok főleg a jól bevált, hazai nemesítésű rizseket termesztik, de kísérletképpen új szovjet és koreai fajtákat is kipróbálnak.

Együttesen konstruálják majd a KGST-országok szakemberei az igen nagy pontosságú, numerikus programvezérlésű szerszámgepeket. Ezt irányozza elő az a jegyzőkönyv, amelyet Moszkvában Bulgária, Csehszlovákia, Lengyelország, Magyarország, az NDK, Románia, a Szovjetunió és Jugoszlávia képviselői írtak alá.

A GAZDASÁGTALAN termelés miatt leállt a termelés a Mecseki Szénbányák hídasi brikettgyárában. Az emberek és az épületeket a Budapesti Vegyiművek veszi át, amelyek első részlege a múlt év óta már ott működik. Az utódvállalat növényvédőszer és enyv gyártására rendezkedik be.

A roncsautók száma félelmetesen emelkedik — írja a Frankfurter Zeitung. Különböző évről évre megduplázódik ez a szám, így 1970-ben már 2000-re emelkedett. 1971 márciusában naponta átlag tíz kocsi vontattak el az utakról a roncstelepekre.

AZ ÓVODABA nem járt, tanköteles gyerekeket iskolára előkészítő foglalkoztatások április elején országszerte megkezdődtek a művelődésiügyi miniszter rendelkezése alapján. A múlt évben 883 csoportban foglalkoztak a gyerekekkel, az idén szervezett csoportok száma meghaladja az ezret.

A kiskunsági méhészek 15 ezer méhcsaládot telepítettek a Tisza-menti füzesekbe és a barackosokba. A méhészek szerint a kaptárakban megkezdődött a fiasítás. Az állomány egészséges, a családok népesek, a méztermés a továbbiakban a jó méhlegelőkön múlik.

MAGYAR kulturális napok kezdődtek Lengyelországban. A gazdag programban több mint 20 magyar vonatkozású rendezvény, kiállítás, hangverseny, filmbemutató, baráti találkozó és élménybeszámoló szerepel. Bdgoszcziban magyar filmhetet rendeznek.

Nem adnak ki újabb engedélyeket motorcsónak üzemeltetésére a Velencei-tóra, határozta el tanácskozásán a Velencei-tavi Intéző Bizottság, a BM és a MOHOSZ.

Kapható a színes tv

A Videoton Rádió és Televízió Gyár sajtótájékoztatóján elmondották, hogy az üzletekbe kerültek a Videoton első színes televíziós készülékei, amelyekből a fővárosban kívül Győrbe, Sopronba és Szombathelyre szállítottak. A készülék ára egyéves garanciával 32 ezer forint.